Ազգ
Azg
armenian daily
13 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2004 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1(2926)

Ցեղասպանության ժխտումը պատժելի հանցանք է Շվեյցարիայում

ՓԱՐԻԶ, 12 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Շվեյցարիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը զուգահեռ նախատեսված է նաեւ պատիժ՝ այն ուրանալու եւ ժխտելու համար: Այդ երկրի օրենսդրության համաձայն, դրամական տուգանքի կամ բանտարկության պիտի ենթարկվեն այն մարդիկ, որոնք կուրանան կամ կժխտեն 1915 թվականի ցեղասպանության բնույթը:

Այս կապակցությամբ Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջ» թերթը գրում է, թե լուրն արձագանք է գտել թրքական մամուլում, որը մասնավորապես անդրադարձել է շվեյցարական դատավոր Լ. Օշների կողմից 2001 թվականին թուրքական միությունների 12 պատասխանատուների ազատ արձակմանը: Դատավորն ասել է, որ եթե նրանք դատվեին այսօրվա օրենքներով, երբ օրենսդիրը պատասխանատվություն է սահմանել խնդրո առարկա ասպարեզում, ապա համապատասխան պատիժ կստանային:

Թուրքերի հիշյալ խումբը 1996 թվականին դիմում էր հղել Շվեյցարիայի Ազգային խորհրդին՝ որպես պատասխան ցեղասպանության ճանաչման հայկական բանաձեւին, պնդելով, թե Թուրքիայում ցեղասպանություն չի եղել: Բեռնի դատարանն էլ, պատճառաբանելով, որ Ազգային խորհուրդը չի որոշել այդ հարցը, ազատ է արձակել թուրքերին:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Գազի սակագնի բարձրացումը կբերի՞ նոր թանկացումներ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Դեռեւս անցյալ տարվա մեր հրապարակումներից մեկում («Բնակչության զգալի մասը չզգաց տնտեսական աճի արդյունքները», «Ազգ» 26 դեկտեմբերի, 2003 թ.) նշել էինք, որ գազի սակագնի բարձրացումն անխուսափելի է, եւ ՀՀ բնական մենաշնորհների կարգավորման հանձնաժողովը թեկուզ մասամբ կբավարարի «Հայռուսգազարդի» հայցը: Հունվարի 9-ին այդ որոշումն ընդունվեց: 10 հզ. խմ սպառում ունեցող բաժանորդների համար բնական գազի սակագինը դարձավ 59 հզ. դրամ (մարտի 1-ից), ներկայումս գործող 51 հզ. դրամի փոխարեն: Հայցը բավարարվեց մասամբ, քանի որ 10 հզ. խմ եւ ավելի սպառում ունեցող բաժանորդների համար սակագինը թողնվեց անփոփոխ: Փաստորեն սակագինը բարձրանալու է միայն բնակչության համար, իսկ արդյունաբերական եւ էներգիա արտադրող ձեռնարկությունների համար մնալու է անփոփոխ:

Արդարացվա՞ծ կամ անխուսափելի՞ էր հանձնաժողովի այս որոշումը եւ կարո՞ղ է թանկացումների հաջորդական շղթա առաջացնել: Այս հարցերն այժմ առավել հետաքրքրություն եւ մտահոգություններ են առաջացնում, քան սակագնի թանկացման բուն փաստը:

Նախ անդրադառնանք առաջին հարցին: Միանշանակ կարելի է ասել, որ սակագնի բարձրացումն օբյեկտիվորեն անխուսափելի էր: Առաջին պատճառը սահմանային փոխարժեքի էական բարձրացումն է ազգային դրամի նկատմամբ անցած 5 տարիների ընթացքում: Իսկ Հայաստան գազ ներկրող կազմակերպությունը դրա համար վճարում է տարադրամով:

Տես ♦ էջ 2

«ՈՒԶԵՍ ԹԵ ՉՈՒԶԵՍ»

Հայ զինվորականները հասան Բաքու

Երեկ ուշ երեկոյան, ՆԱՏՕ-ի կազմակերպած զորավարժությունների շրջանակներում, Բաքու ժամանեց հայկական զինվորական պատվիրակությունը՝ գնդապետ Մուրադ Իսախանյան, փոխգնդապետ Ալբերտ Բաղդադյան եւ կապիտան Արմեն Մարտիրոսյան:

Նախորդին հայկական զինվորական պատվիրակության ժամանումն Ադրբեջան կասկածի տակ էր դրվել այն բանից հետո, երբ ադրբեջանական Ղարաբաղի ազատագրական կազմակերպությունը (ՂԱԿ) սպառնացել էր դիմել քայլերի, որից հայ զինվորականները կզղջային Բաքու ժամանելու համար:

ՂԱԿ-ի ղեկավար Ակիֆ Նագին հայտարարել էր, թե մարդկանց ժամանումը Բաքու, ովքեր գնդապետի ուսադիրներ էին ստացել ղարաբաղյան պատերազմում, միջազգային ասպարեզում ընկալվելու էր որպես ռազմական համագործակցություն Ադրբեջանի եւ Հայաստանի միջեւ, հետեւաբար «չի կարելի թույլ տալ նրանց մուտքը Բաքու, ում ձեռքերն արյունոտվել էին հարյուրավոր շեհիդների արյամբ»:

Բաքվի ոստիկանությունը զգուշացրել է Ակիֆ Նագիին, նրա վրա դնելով պատասխանատվությունն այն դեպքում, եթե ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի կոնֆերանսում հայկական պատվիրակության նկատմամբ ձեռնարկվեն անօրինական քայլեր:

Երեկ Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը տարածել էր հաղորդագրություն, որում ասվում է. «Հավատարիմ մնալով ՆԱՏՕ-ի հիմնարար սկզբունքներին՝ համագործակցության ճանապարհով տարածաշրջանում վիճահարույց խնդիրները լուծելու գաղափարին եւ համաձայն վաղօրոք հաստատված ծրագրի, հայկական կողմը զորավարժության կազմակերպչական օղակին տեղեկացրել է, որ զորավարժության նախնական պլանավորման կոնֆերանսին մասնակցելու համար հունվարի 12-ին 2 հայ սպաներ եւ մեկ թարգմանիչ մեկնել են Բաքու»:

Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը նախորդին տարածած մեկ այլ հայտարարությունում կարծիք էր հայտնել, որ տարածաշրջանում կայունության եւ խաղաղության կարելի է հասնել միայն համագործակցության ճանապարհով, ինչպես «Գործընկերություն հանուն խաղաղության», այնպես էլ երկկողմ համագործակցության շրջանակներում:

Թ. Հ.

Ժանսեմը ֆրանսիական Պատվո լեգեոնի շքանշանակիր

Ֆրանսահայ նկարիչ Ժանսեմը (Հովհաննես Սեմերճյան) անցյալ տարեվերջին արժանացել է Ֆրանսիայի պետական բարձրագույն պարգեւի՝ Պատվո լեգեոնի շքանշանի: Փարիզի «Աշխարհ» թերթից տեղեկանում ենք, որ շքանշանը դեկտեմբերի 18-ին Ժանսեմին է հանձնել տեղական ազատությունների նախարար Պատրիկ Դեւեջյանը: Իր փայլուն ելույթում որպես բանիմաց արվեստաբան եւ իրավապաշտպան հանդես գալուց հետո նա հանդիսավորապես արտաբերել է հետեւյալ խոսքերը. «Ֆրանսիայի Հանրապետության Նախագահի անունից եւ ինձ տրված իշխանությամբ Հովհաննես Սեմերճյանին՝ Ժանսեմին հայտարարում եմ Պատվո լեգեոնի շքանշանի ասպետ»: Հուզմունքի պահին ուղեկցվել է լուսանկարչական ապարատների լուսաբռնկումներով:

Ձախից աջ՝ տէր եւ տիկին Ժանսեմները, նախարար Պատրիկ Դեւեջյանը, Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպան Էդվարդ Նալբանդյանը եւ նկարչի թոռը:

Պարգեւատրման արարողությունը տեղի է ունեցել «տնային պայմաններում»՝ Փարիզի Մատինյոն պատկերասրահում, որտեղ մշտապես ցուցադրված են Ժանսեմի տասնյակ կտավներ: Դրանք վկայում են, որ վարպետն ըստ արժանվույն է արժանացել բարձր պարգեւի: Հրավիրյալները դիտում էին պատկերասրահի նկարները, միաժամանակ ներկա լինելով հանդիսավոր արարողությանը:

Պատասխան ելույթում Ժանսեմը պատմել է իր մանկության տարիների, հունական որբանոցում անցկացրած ժամանակահատվածի, Ցեղասպանության ու դրա հետեւանքների, կենաց պայքարի, կրթության, առաջին հաջողությունների մասին:

Պ. Ռ.

Իսրայելի նախագահը հրավիրել է Սիրիայի իր պաշտոնակցին

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 12 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսրայելի նախագահ Մոշե Կացավը այսօր Սիրիայի իր պաշտոնակցից Բաշար Ասադից հրավիրել է պաշտոնական այց կատարել հրեական պետություն: «Ես Իսրայելի նախագահն եմ եւ լիազորություններ ունեմ հյուր կանչել օտարերկրյա նախագահների,- ասել է նա Իսրայելի պետական ռադիոյին տված պետական հարցազրույցում:-Ես Սիրիայի նախագահին հրավիրում եմ Երուսաղեմ՝ հանդիպումներ անցկացնելու Իսրայելի ղեկավարության հետ եւ լուրջ բանակցություններ անցկացնելու, եթե նա այդ ցանկանում է»: «Կասկած չկա, որ Ասադը լուրջ դժվարությունների է բախվում, եւ նրա մտադրություններն այնքան էլ մաքուր չեն, սակայն մենք պատրաստ ենք ամենայն լրջությամբ քննարկել բանակցությունները վերսկսելու նրա առաջարկը», ընդգծել է Կացավը:

Ինչպես այսօր հայտարարել է Սիրիայի ներգաղթողների գործերի նախարար Բուսեյնա Շաաբանը, Սիրիան Իսրայելի նախագահի առաջարկությունը համարում է ոչ լուրջ պատասխան խաղաղ բանակցություններ սկսելու կոչին: «Մեզ լուրջ պատասխան է հարկավոր, որպիսին դա չի հանդիսանում: Լուրջ քայլ կլիներ, եթե ասվեր. «Այո՛, մենք շահագրգռված ենք խաղաղությամբ, մենք բանակցություններ ենք ցանկանում», ավելացրել է նա:

Թուրքիան այնուամենայնիվ ձեռնպահ մնաց «Արարատի» ցուցադրումից

ԱՆԿԱՐԱ, 12 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայոց ցեղասպանության մասին պատմող Ատոմ Էգոյանի «Արարատ» ֆիլմը չի ցուցադրվի Թուրքիայում: Այդ որոշումն է ընդունել «Բելգե» թուրքական ընկերությունը, որ օժտված է այդ երկրում ֆիլմի վարձույթի իրավունքով: Ինչպես հաղորդվում է ընկերության հայտարարության մեջ, որոշումն ընդունվել է ելնելով թուրք ժողովրդի կամքից: Համաձայն հայտարարության, Անկարան պատրաստ էր ցուցադրել ֆիլմը, քանի որ լուրջ չէր ընդունում ֆիլմում ներկայացված մոտեցումները: Ընկերության կարծիքով, ցուցադրելով այդ ֆիլմը՝ Թուրքիան աշխարհին կներկայանար իբրեւ ուժեղ պետություն, եւ նրա առջեւ կբացվեին նոր հորիզոններ: Մինչդեռ, ըստ ընկերության, կան այդպիսի հեռանկարից հրաժարվելու պատճառներ. նախ, որ իբր «Արարատ» ֆիլմը գեղարվեստական արժեք չի ներկայացնում: Բացի այդ, ֆիլմի ցուցադրման դեպքում, կինոթատրոններում պետք է ձեռնարկվեին անվտանգության արտակարգ միջոցներ, ինչը «վայել չէ Թուրքիային»: Թուրքական «Միլլիյեթ» թերթի հաղորդմամբ, Ատոմ Էգոյանը ափսոսանք է հայտնել նման որոշման ընդունման կապակցությամբ, նշելով, որ նման ելքը իր համար անակնկալ չէր:

ՀԵՏԱՀԱՅԱՑ

Թավշյա եղանակն ավարտված է Վրաստանում

Տարօրինակ հայացքով Սաակաշվիլին պատասխանատու է պատմության եւ վրաց ժողովրդի առջեւ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի-Երեւան

Քաղաքացիական, ազգամիջյան պատերազմների ոլորապտույտ ընկած վրաց ժողովուրդը 90-ական թթ. սկզբներին համայն Ռուսիո մայրաքաղաքի իր տաքուկ բնակարանում սպասող Էդուարդ Շեւարդնաձեին ծնկաչոք աղաչում էր վերադառնալ Թբիլիսի, բզկտված երկիրը փրկել կործանումից: 1992 թ. վաղ գարնանը Շեւարդնաձեն, ով Վրաստանը, որոշ ընդհատումներով, գլխավորել է մոտ երեք տասնամյակներ, Մոսկվայից Թբիլիսի վերադարձավ որպես կուռք:

Վրացիները կռապաշտ չեն, պարզապես այս ժողովրդի հոգեբանությունն է՝ մարդուն աստվածացնել, բարձրացնել երկինք ու թափով տապալել: Փառահեղ տապալման առաջին զոհը Զվիադ Գամսախուրդիան էր: Վրաստանի առաջին նախագահը 1991 թ. ստացել էր վրաց ժողովրդի 87 տոկոսի աջակցությունը, չէր անցել մեկ տարի, երբ այդ նույն մարդիկ անիծում էին Գամսախուրդիային, նրա անվան հետ կապում երկրի ձախորդությունները:

Գամսախուրդիային տապալած, ապա 1995 եւ 2000 թթ. նախագահական ընտրություններում համապատասխանաբար 75 եւ 80 տոկոս քվե ստացած Շեւարդնաձեին 2003 թ. նոյեմբերին իշխանությունից զրկեց Միխայիլ Սաակաշվիլին: 2004 թ. հունվարի 4-ին կայացած արտահերթ նախագահական ընտրություններում 36-ամյա Սաակաշվիլին ստացավ քվեների ավելի քան 95 տոկոսը:

Թե ինչ ապագա է սպասում Վրաստանին, ցույց կտա ժամանակը: Այսպես կոչված թավշյա կամ վարդերի հեղափոխությունից հետո Վրաստանում վարդը դարձել է խորհրդանիշ. Սաակաշվիլին վարդը ձեռքին ներխուժեց խորհրդարան եւ այլայլված բղավում էր Շեւարդնաձեի վրա՝ «գաղաղեք, գաղաղեք», այսինքն՝ հրաժարական տուր, հեռացի՛ր:

Տես ♦ էջ 5

Հատկանշականը, որ բնորոշում է սպառման շուկայի մատակարարներին, մեղմ ասած՝ անազնիվ ու անմաքուր բիզնեսն է: Ինչպես եւ սպասվում էր, հայ գործարարների այդ որակներն առավել բյուրեղացան նախատոնական օրերին: Բառացիորեն անփոփոխ կրկնվեց այն, ինչ արդեն արձանագրել էինք նախորդ ամանորներին: Ինչպես եւ այդ դեպքերում խարդավողների կոհորտան գլխավորում էին քաղցրավենիքի մանր ու մեծ արտադ-

Պղտոր ջրի սիրահարները

րողները: Գնորդներին գայթակղելով անհամեմատ էժան գներով նրանք շուկա նետեցին անորակ շոկոլադեղենի մեծ տեսականի:

Խորհրդային տարիներից հայտնի «Միշկա» շոկոլադի փառքը կրկին փորձության ենթարկեց դրա նոր տարբերակը: Բավական չէ, որ համային հատկանիշներով այն ամենեւին չի հիշեցնում բարձրորակ կոնֆետը, եւ դրա բովանդակության փորձաքննությունը, անկասկած, մեր առողջության անվտանգությանը սպառնացող բաղադրամասեր կարող է պարունակել: «Միշկան» սպառողին հրամցվեց պիտակավորման ու հավաստականության բոլոր կանոնների ոտնահարումով: Արտադրողին բացահայտելու մեր բոլոր փորձերը ի զուր եղան: Եվ գնորդին բացահայտորեն քամահրող մյուս փաստը. կոնֆետի փաթեթավորման երկրորդ բաղադրիչը՝ ընկույզով պանրիկների՝ նույն նպատակի համար նախատեսված փայլաթիթեղի պատճեն ու փնթի կտրտված թղթիկներն են: Գործարարական անփութության այս անպատշաճ արտահայտությունը ընդամենը քանիցս հաստատում է սպասարկման ոլորտում տիրող անթույլատրելի բարքերի մասին, որի գլխավոր մեղավորը պետական վերահսկողության իսպառ բացակայությունն է, իսկ աջակիցները՝ սպառողների անգործունակությունն ու անհետեւողականությունը: Վերջիններս ընդամենը բավարարվում են անցողիկ ու անվնաս վրդովմունքի մի քանի խոսքերով՝ անիմաստ համարելով կռիվ տալ հողմաղացների դեմ:

Նախամանորին տհաճության ու զայրույթի ժամեր ապրեցին նաեւ այն տանտիրուհիները, ովքեր «մեղք» էին գործել՝ ալյուրի բազմազան տեսականուց «Լուչիա» իտալական արտադրությունը նախընտրելով: Այս տեսակը մշտապես բնորոշվել է որակական բարձր հատկանիշներով, եւ հենց այս փաստն էլ հմտորեն օգտագործեցին շուկայամենագները: Պիտակի ու փաթեթավորման նմանակման միջոցով գնորդին թյուրիմացության մեջ գցելու մեխանիզմն այս անգամ էլ անվրեպ գործեց՝ ուռճացնելով կեղծարարների գրպանները: Սովորաբար, բարձրորակ «Լուչիան» տանտիրուհիները սովորաբար օգտագործում են թխվածքներ թխելիս: Եվ իրենց խոհարարական հմտությամբ կրկին փայլելու ծախսված փորձերը այս տարի շատերի տրամադրությունը գցեցին: Հնացա՞ծ, ժամկետա՞նց, թե պարզապես ցածրորակ արտադրանք էին լցրել «Լուչիայի» փաթեթների մեջ: **«Ազգ»**-ի խնդրանքով ու պահանջով Սպառողների միության նախագահ Արմեն Պողոսյանը խոստացավ հայկական շուկայում հայտնված այս նորահայտ ալրատեսակի ինքնությունը պարզելու փորձաքննություն կազմակերպել, որի արդյունքները առաջիկայում կներկայացնենք մեր ընթերցողներին: Փորձաքննությունը՝ փորձաքննություն, բայց կյանքն ապացուցում է, որ դա խնդրի լուծման ընդամենը պասիվ տարբերակ է: Անպատժելիությունն ու հսկողության բացակայությունը շարունակում են մնալ կեղծարարների հովանավորը:

Ի դեպ, նախամանորին Սպառողների միությունը իրականացրել է սուրճի ու խավիարի փորձաքննություն եւս: Եթե միջին սպառողը լավատեղյակ է սուրճի բազմազան տեսականու վստահելի ու կասկածելի բոլոր բարեմասնություններին, բայց կիսավճարունակության պատճառով շարունակում է նույնիսկ անորակի գնորդը մնալ, ապա նույնը չի կարելի ասել խավիար սպառողների մասին: Բավական թանկ ու սովորական սպառողի համար անմատչելի այս բարձրարժեք սննդատեսակը սովորաբար հայտնվում է «էլիտար» սեղաններին: Բայց հայկական իրականության մեջ հարուստ սպառողներն էլ, միայն իրենց գրպանին մատչելի թանկարժեք խավիարը գնելիս, պարզվում է, ապահովագրված չեն խաբեություններից: Փորձաքննությունը պարզել է, որ այն արհեստական բաղադրամասերի համակցությամբ գոյացություն է, որի սննդային արժեքները, բնականաբար, շատ հեռու են բնականին մոտակից լինելուց: Ի դեպ, սա սեւ խավիարի փորձաքննության երկրորդ փորձն էր, եւ ինչպես 1 տարի առաջ, հիմա էլ հետազոտությունը նույն արդյունքները գրանցեց «Икра лососевая, зернистая»-ն չի համապատասխանում ГОСТ18173-72-ի պահանջներին, եւ բնական արտադրանք չէ: Փորձաքննությունն իրականացրել է Առողջապահության ազգային ինստիտուտի Սննդի հիգիենայի լաբորատորիան:

Սուրճի հետազոտությունն այս անգամ, որքան էլ զարմանալի եւ ուրախացնող է, նորմայից շեղումներ չի արձանագրել: Բոլոր 4 ձեռնարկությունների արտադրատեսակներում («Fero», «Լուսաստղ», «Ռոյալ Բրազիլիա», «Մեգոն») կոֆեինի պարունակությունը եղել է նորմայի սահմաններում: Մնում է ենթադրել, որ որակական հատկանիշներով շատ անգամ մեզ զայրույթ պատճառող սուրճերը ֆիրմայինի կեղծված տարբերակներն են:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Սուրբ ծննդյան խորհրդի մեր ընկալման մի քանի դրսեւորումներ

Նորություն չի լինի, եթե կրկին հայկական հեռուստածրագրերի մասին ձանձրույթի եւ անբավարարության հերթական կարծիքները հնչեն: Անորակ եւ ցածրաճաշակ բազմաթիվ հաղորդումներով, տափակ հումորներով ու տգետ գովազդներով լցված հայկական հեռուստատեսությունը վաղուց հոգնեցրել է մարդկանց: Ում հետ խոսում ես, գրեթե նույն բանն է ասում՝ բացի մի քանի ֆիլմերից ու մի քանի լրատվածրագրերից, ով է հայկական եթեր նայում որ: Այնքան էլ ժամանակ չի լինում հետեւելու դրանց եւ ոչ էլ տրամադրություն է մնում, որովհետեւ թոք-շոուներ եւ զվարճալի ծրագրեր վարող հաղորդավար-հաղորդավարուհիների հայերեն խոսքի մակարդակը եւ հայերենի խորթ հնչերանգն արդեն իսկ հիասթափեցնող է: Իսկ գովազդները, հատկապես տափակ սերիալների սյուժե հիշեցնող լոտոյի գովազդները հուսահատություն են առաջացնում: Տոնական օրերին ավելի ընդգծվեց այս ամենը, հաջողված բացառություններով հանդերձ: Հիմնականում անտաղանդ, անհամ հումոր, քաղաքական կերպարների պարոդիա՝ արդեն ձանձրացնող, ռուսական հեռուստատեսային որոշ ծրագրերի հար եւ նման պատճենումներ: Հարցազրույցներ՝ անհետաքրքրական, ասելիքի խեղճությամբ, շնորհավորանքներ՝ կեղծ, սառը, շինծու:

Հունվարի 6-ին՝ Սուրբ ծննդյան օրը, սպասում էինք հոգեւոր կյանքին վերաբերող հաղորդումների, ֆիլմերի, հարցազրույցների: Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնից Սուրբ ծննդյան պատարագի արարողության ռեպորտաժը տրվեց հանգամանորեն: Օրվա խորհրդի մասին մարդկանց հարցեր էին տալիս, պատասխանը՝ սեղանին այդ օրը դրվելիք կերակուրների մասին էր հիմնականում: Զարմանալին՝ տարբեր ալիքներ պտտելով, որեւէ հոգեւոր խոսք չլսեցինք, ուր ժամերին սպասում էինք ֆիլմերի ցուցադրության, այդ էլ չեղավ: Տարվա մեջ երկու օր կա՝ Սուրբ Ծնունդ եւ Քրիստոսի Հարություն, եւ հոգեւոր այդ մեծ խորհրդի օրերին պահանջ է առաջանում աստվածաշնչյան թեմաների գեղարվեստական մեկնաբանության: Բացառությամբ մեկ-երկու հեռուստաալիքների, մյուսները ֆիլմեր չցուցադրեցին, ընդ որում ցուցադրվող ֆիլմերը մեծ մասամբ Հին Կտակարանի թեմաներով էին, մուլտֆիլմերը՝ եւս: Հաջորդ օրերին ավելի շատ տեղ տվեցին այդ թեմաներին, քան հունվարի 6-ին: Կարելի է ասել, որ Սուրբ ծննդյան խորհուրդը մեզանում վերածվել է հավուր պատշաճի շնորհավորանքի մի սովորության, ճշմարիտ ընկալման վերապրումը բացակայում է, ուստի եւ՝ վերաբերմունքը:

Լրատվամիջոցների այս «քաղաքականությունը» գուցե պայմանավորված է օրվա խորհրդին հանրապետության պետական բարձրաստիճան այրերի քմահաճ վերաբերմունքով նաեւ: Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում Սբ. ծննդյան պատարագին ներկա էին ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը (Խաչի կնքահայր), ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը, ԿԳ նախարար Սերգո Երիցյանը: Հաջորդ օրը Ռուսական ուղղափառ եկեղեցում Սբ. ծննդյան պատարագի արարողությանը ներկա էր երկրի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը, Վրաստանում՝ Միխայիլ Սաակաշվիլին: Սա հարգանքի եւ խոնարհման նշան է քրիստոնյա աշխարհի հոգեւոր մեծ խորհրդի հանդեպ: Հունվարի 6-ին մեր երկրի առաջին դեմքերը ներկա չէին արարողությանը, ըստ տեղեկությունների, վարչապետը Հայաստանում չէր, իսկ նախագահն իր սպորտային հանգիստն էր անցկացնում Ծաղկաձորում: Նախարարաց դասն էլ զբաղված էր էլ ավելի կարեւոր գործերով:

Մ. Բ.

Հայաստանը կատարել է իր բոլոր պարտավորությունները

Հունվարի 7-ին եւ 8-ին եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի մոնիտորինգի եւ քաղաքական հանձնաժողովների նիստերին, քննարկվել է եվրախորհրդի առջեւ Հայաստանի ստանձնած պարտավորությունների վերաբերյալ համազեկուցողներ Եժի Յասկիերնիայի եւ Ռենե Անդրեի զեկույցը: Զեկույցում տեղ են գտել արձանագրումներ, որ ընտրախախտումներն ազդել են ընտրությունների վերջնական արդյունքների վրա, եւ որ կեղծիքները եղել են երկկողմանի: Զեկույցի քննարկման ընթացքում եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի պատվիրակներն ընդունել են հայկական պատվիրակության առաջարկությունները՝ կապված որոշ պարտավորությունների կատարման ընթացքի հետ: Մասնավորապես հետաձգվել է սահմանադրական բարեփոխումների անցկացման ժամկետը՝ 2004 թ. սեպտեմբերից այն տեղափոխվել է մինչեւ 2005 թ. հունիս ամիսը, նշեց Հայաստանի պատվիրակության ղեկավար, ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը երեկվա իր հրավիրած ասուլիսում: Նա մանրամասն անդրադառնալով երկու հանձնաժողովների նիստերի աշխատանքներին, նշեց, որ առաջարկված բոլոր փաստաթղթերը տեղ են գտել եւ զեկույցում, եւ բանաձեւում, որը հունվարի 20-30-ը Ստրասբուրգում կներկայացվի եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի հերթական նստաշրջանին: Որպես վերջնական փաստաթուղթ, որը նաեւ հետագա համագործակցության հիմք է լինելու, բանաձեւն է, որը ձեւավորվել է զեկույցի հիման վրա: Ծրագրված է եղել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցը դարձնել եվրախորհրդի քաղաքական հանձնաժողովի քննարկման առարկա, սակայն այն նստաշրջանի օրակարգից դուրս չգալով մտել է այս կառույցի ապրիլյան նիստի օրակարգ:

Վավերացնելով սոցիալական խարտիան Հայաստանը կոնվենցիաների առումով իր բոլոր պարտավորությունները կատարեց եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի առաջ: Մնացյալը տեխնիկական խնդիր է, եւ, մինչեւ վեհաժողովի աշխատանքները կսկսվեն, վավերագրերը կլինեն Ստրասբուրգում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Գազի սակագնի բարձրացումը կբերի՞ նոր թանկացումներ

Սկիզբը՝ էջ 1

Հաջորդը Հայաստանի համար գազի էժան գնով տրամադրումն է մատակարարների կողմից, որոնք նաեւ «Հայռուսգազարդի» հիմնադիրներն են: Վերջիններս ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում կարեւորել էին գազի ներքին սակագնի բարձրացման անհրաժեշտությունը, ինչն արտացոլվել էր ժողովի որոշման մեջ: Եթե սակագինը մնար անփոփոխ, ապա մատակարարների կողմից տրամադրվող գազի գնի բարձրացման վտանգ կարող էր առաջանալ: Այդ դեպքում արդեն ստիպված կլինեին բարձրացնել ներքին սակագինը ոչ միայն բնակչության, որը սպառում է մատակարարվող գազի 13 տոկոսը, այլեւ բոլոր բաժանորդների համար:

Եվ վերջապես, գազաֆիկացման հետագա ընթացքը անհնար կլիներ առանց սակագնի բարձրացման: Ներկայումս, ըստ «Հայռուսգազարդի» տվյալների, գազ ունի բաժանորդների մոտ մեկ երրորդը: Առանց նոր ներդրումների եւ շահութաբերության որոշակի չափի, որի անհրաժեշտությունը նշում էին ընկերության ներկայացուցիչները, բաժանորդների թիվը չի ավելանա: Այսինքն, սակագնի բարձրացման առնչությամբ սպառողների շահերի մասին խոսելով, հարկ է նկատի ունենալ ոչ միայն բնակչության բնական գազ ունեցող, այլեւ դրան սպասող հատվածը: Մինչ այժմ համեմատաբար էժան վառելիք սպառողները, ճիշտ է, կվճարեն ավելի բարձր գին, բայց մյուս կողմից ավելի թանկ էներգակիրներից (էլեկտրաէներգիա, փայտ) օգտվողների համար հնարավորություն է առաջանում անգամ թանկանալուց հետո էժան համարվող բնական գազ ունենալ:

Փաստորեն կարող ենք արձանագրել, որ այս կամ այն չափով «Հայռուսգազարդի» պահանջի բավարարումը անխուսափելի էր եւ արդարացված: Միաժամանակ բնական մենաշնորհների հանձնաժողովի որոշումը պարտավորվածություններ է առաջացնում արդեն «Հայռուսգազարդի» համար: Մասնավորապես այն պետք է արդարացնի գազաֆիկացման ընդլայնման բնակչության ակնկալիքները: Այս առումով կարեւորվում է ներդրումային ծրագրի ներկայացումը, որի պարտավորվածությունը հանձնաժողովի կողմից դրվել է ընկերության առջեւ: «Հայռուսգազարդը» պետք է ձգտի նաեւ բաժանորդների քանակի աճի, գազամատակարարման ծավալների ընդլայնման, այլ ոչ թե սակագնի հերթական բարձրացման ճանապարհով ապահովի շահութաբերության իրեն անհրաժեշտ չափաբաժինը: Բնականաբար, ընկերության համար համակարգի անվտանգության եւ հուսալիության ապահովման, գազաֆիկացման գործընթացում առկա չարաշահումների վերացման հավելյալ պարտավորվածություններ են առաջանում: Իսկ որ չարաշահումները բազմաթիվ են, չեն փորձում ժխտել անգամ «Հայռուսգազարդի» ներկայացուցիչները:

Հաջորդ առավել արդիական հարցն այն է, թե գազի սակագնի բարձրացումը ինչպիսի՞ անդրադարձ կունենա այլ ոլորտների վրա եւ կհանգեցնի՞ նոր թանկացումների: Այս հարցին միանշանակ պատասխանել դժվար է:

Հիշեցնենք, որ սակագների հնարավոր բարձրացման լուրերը նախկինում, անցյալ տարվա նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին մեր «գործարարներին» մղել են թանկացնելու իրենց ապրանքներն ու ծառայությունները: Իհարկե, կարեւոր նշանակություն ունեցավ նախատոնական պահանջարկի շեշտակի աճը: Եթե բացառենք նման արհեստածին երեւույթները, ապա սակագների այս բարձրացումը չպետք է թանկացումներ առաջացնի: Վերստին ընդգծենք, որ գազի սակագինը բարձրացել է միայն բնակչության, այսինքն մանրածախ սպառողների համար: Մեծածախ սպառողների, այսինքն արտադրողների համար մնացել է անփոփոխ: Բացի այդ, նոր սակագինը սկսելու է գործել մարտի 1-ից: Հետեւաբար, եթե որեւէ հայրենական արտադրող, չխոսելով արդեն ներմուծողի մասին, փորձի իր ապրանքի թանկացումը պայմանավորել գազի սակագնի փոփոխությամբ, ապա նա պարզապես կստի: Կարծում ենք, որ եթե լինի նման թանկացում, ապա չի կարող երկար տեւել, քանզի հետամանորյա շուկան նախամանորյանը չէ եւ մրցակցությունը կվերադարձնի նախկին գները: Սակայն կրկին նշենք՝ եթե չլինեն հակամրցակցային համաձայնություններ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԴ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայություն /հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են. համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Տրանսպորտի հիմնախնդիրը քաղաքային իշխանությունների համար շարունակում է մնալ չհերկված խոպան

Երեւանի քաղաքապետարանի ամանորյա առաջին հանդիպումը լրատվամիջոցների հետ դարձյալ նվիրվել էր տրանսպորտային փոխադրամիջոցների խճճված խնդրին: Դրա լուծումն անփոփոխ պտտվում է նույն առանցքի շուրջը. պաշտոնյաներն ու իրավասուները խոստանում են ու հուսադրում, ուղեւորները շարունակաբար հիասթափվում են եւ մնում սպասումների գրկում:

Պաշտոնյաները կրկին փորձում էին հավատացնել, թե նոր 2004 թ. իրենք առավել քան երբեւէ շահագրգռված են տրանսպորտային փոխադրումների դաշտը կանոնակարգելու: Ոստիկանության քաղաքային վարչության պետի տեղակալ, գնդապետ Սաշա Աֆյանը տեղեկացրեց, որ այս տարեսկզբից վթարներն ու դժբախտ պատահարները, փոխադրման ու ճանապարհային կանոնների խախտումներն ավելի նվազ են եղել անցած տարվա նույն ժամանակի համեմատ: Գրանցվել է ճանապարհատրանսպորտային 8 պատահար, որի հետեւանքով վիրավորվել եւ մարմնական տարբեր կարգի վնասվածքներ է ստացել 13 մարդ, մահ չի եղել: Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում զանազան խախտումների համար տուգանային հրապարակ է բերվել 40 փոխադրամիջոց: Ընդ որում, պետավտոտեսչությունն ու քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչությունը փորձում են գործել համատեղ, թեեւ խիստ կասկածահարույց է, որ վարորդների հաշվին ընտանիք պահող պետավտոտեսուչները հրաշքով կարող են հրաժարվել մանր կաշառքից:

Փորձ է արվել խստացնելու նաեւ երթուղիներն այս կամ այն կազմակերպությանը սպասարկման հանձնելու մրցութային կարգը: Նախկին կարգը երթուղի դուրս գալու կոնկրետ հավաքատեղիներ չէր նշում: Ըստ քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության պետ Արեգ Բարսեղյանի, ՀՀ կառավարության հաստատած նոր կարգի համաձայն տնտեսվարող սուբյեկտները երթուղային ելքերի կոնկրետ հասցեներ պիտի մատնանշեն: Այսինքն, երթուղայինի վարորդն այլեւս չի կարող իր տան բակից կամ գիշերը ընկերոջ մոտ խնջույքից հետո առավոտյան երթուղի դուրս գալ: Այդ բոլոր հավաքակայանները պարտադիր պետք է ունենան մեխանիկի ծառայություն համապատասխան հաստիքով նաեւ բուժկետ բուժակով:

Այսինքն, հույս կա վերակենդանացնելու խորհրդային տարիների վթարներից ու անակնկալներից ապահովագրող փորձված մեթոդները. երթուղի ելնելուց առաջ վարորդները կենթարկվեն բժշկական, իսկ փոխադրամիջոցը տեխնիկական քննության: Նոր կարգը խստացրել է ոչ միայն տեխնիկական պահանջները, այլեւ որոշակի տարիքային սահմանափակումներ է նախատեսել վարորդների համար:

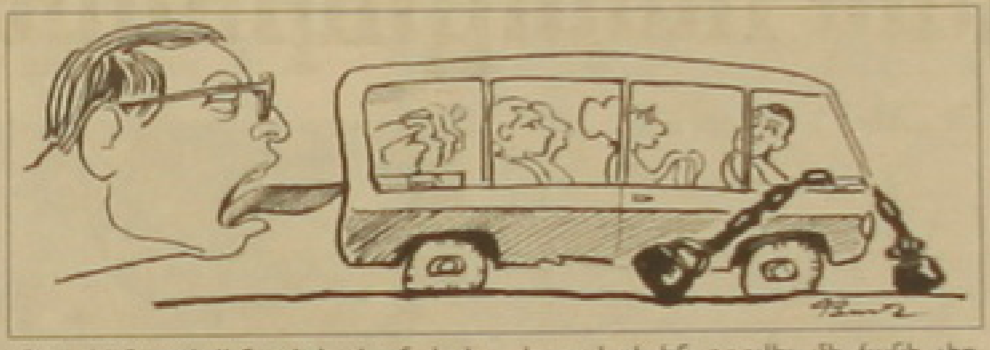

Անկախ արդեն կատարվող կամ նախատեսվելիք միջոցառումներից, որոնք հավակնում են ներկայանալ իբրեւ բարեփոխումներ, տրանսպորտային փոխադրումների դաշտը շարունակում է մնալ իբրեւ չհերկված խոպան: Իրավասուների իսկ խոստովանությամբ ճանապարհային միայն 2000 նշանների կարիք կա: Վատ են աշխատում կամ բոլորովին չեն աշխատում լուսացույցները: Հաճախ հենց դրանց «գործողությունից» այնպիսի խառնաշփոթ է առաջանում, որ թե վարորդները, թե ուղեւորները ստիպված են լինում կողմնորոշվել բնազդի թելադրանքով:

Շարունակում են հնարավոր ու անհնարին կուտակումներ առաջանալ հատկապես մեծ հաճախելիություն ունեցող սպասարկման օբյեկտների շուրջ: Եթե հաճախորդները, թե սպասարկման կետերի տերերը մեքենաները կանգնեցնում են որտեղ պատահի: Փոխադրամիջոցների քանակը շարունակում է չհամապատասխանել ուղեւորափոխադրումների պահանջարկին: Երթուղայինները կամ թերբեռնված են լինում, կամ գերբեռնված: Հայտնի վթարից հետո ավելորդ ուղեւորներ չվերցնելու պարտադրանքը նոր խառնաշփոթի պատճառ դարձավ: Հատկապես միջանկյալ կանգառների ուղեւորներին ոչ մի կերպ չի հաջողվում տեղ գրավել երթուղայիններում, եւ նրանք հարկադրված են օգտվել մի քանի փոխադրամիջոցից կրկնակի գումար ծախսելով:

Այն, որ քաղաքային տրանսպորտում կատարվող փոփոխությունները առայժմ մնում են փորձարարությունների մակարդակում, հավաստեց դեկտեմբերի 26-ի շաբաթ օրը, երբ տասնյակ հազարավոր մարդիկ ուշ երեկոյան ժամերով մնացին փողոցներում, երբ քաղաքի բոլոր թաղամասերում տրանսպորտը բացարձակապես կաթվածահար եղավ: Անակնկալ տեղացած առատ ձյունը փոշեցրիվ արեց տրանսպորտայինների ներկա ու ապագա բոլոր խոստումները, կրկին խարխլելով սպառողի սպասումներն ու հավատը: Անփութության եւ անոլանային աշխատանքի ուրիշ ապացույց դժվար էր պատկերացնել: Սակայն ուղեւորների նյարդերն ու ժամանակը խլած պատահարի համար ոչ ոք պատասխան չտվեց, ոչ էլ լրջորեն անդրադարձան դրան: Տպագիր մամուլը արձակուրդ էր գնացել:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մեկին մեքենա, շատերին՝ նյարդերի խանգարում. լոտոյի հետեւանքները

Նկատի ունենալով վերջերս մեր քաղաքի իշխանությունների եւ իրավապահ մարմինների որդեգրած քաղաքականությունը, կարելի է հուսալ, որ Երեւանի երթեւեկության խնդիրները վերջապես կանոնակարգման ուղին են բռնել: Պատասխանատուները վստահեցնում են, որ մոտ օրերս երթուղային տաքսիները գերբեռնված չեն երթեւեկի, կվերանա շուկաների մերձակա տարածքներում տիրող տխուր իրավիճակը, պատահական մեքենաները չեն զբաղեցնի կանգառների տարածքները, մայրաքաղաքի կենտրոնը կձերբազատվի ավելորդ մեքենաներից եւ ընդհանրապես, փողոցային երթեւեկությունը կիրականացվի ավելի քաղաքակիրթ: Թե ինչով կավարտվի մեր պաշտոնյաների հերթական անգամ դրսեւորվող վճռականությունը, պարզ կդառնա առաջիկայում, սակայն եթե նախաձեռնությունն իրականություն դառնա, օրինազանց վարորդներից բացի տուժելու են նաեւ... լոտոները:

Օրերս տեղի ունեցած Երեւանի տրանսպորտային հիմնախնդիրներին վերաբերող խորհրդակցությանը քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանը հանձնարարել է ձերբազատվել մայրաքաղաքի կենտրոնի երթեւեկելի հատվածում իջեւանած լոտոյով խաղարկվող մեքենաներից: Առաջիկա 10-15 օրերի ընթացքում լոտոների տերերը պետք է լուծեն խաղարկվող մեքենաների կայանատեղերի հարցը (Աբովյան փողոցի Երիտասարդական մետրոյին հարող տարածքի երթեւեկելի մասից կարծես թե խաղարկվող մեքենաներն արդեն հեռացվել են): Օրեցօր ընդարձակվող լոտոներին զսպաշապիկ հագցնելու նախաձեռնությունը ողջունելի է, թեեւ դժվար է պատկերացնել, որ բարձր հովանավորություն ունեցող եւ եկամտաբեր այս բիզնեսը մեր երկրում երբեւէ զսպաշապիկ հագնի:

Այդուհանդերձ, քաղաքապետի որոշումը հնարավոր է որոշ չափով ազդի լոտոների գնողունակության վրա, եթե հաշվի առնենք, որ մրցանակային գնորդի աչքից գայթակղությունը հեռացնելու փորձ է արվում: Թեեւ գայթակղությունը լոտո խաղացողներին եւ նրանց, ովքեր հույս ունեն հաջողություն որսալ փոքրիկ թղթի միջոցով, հետապնդում է նույնիսկ տանը, ասենք, հեռուստացույցի առջեւ: Փոքրիկ հարցախույզով շրջեցինք Երեւանի փողոցներով՝ պարզելու լոտոների նկատմամբ մարդկանց տրամադրվածությունը: Եթե ոմանք զայրույթ էին արտահայտում, որ հնարավոր չէ հանգիստ դիտել սիրած հաղորդումը, մյուսները բողոքում էին, որ եթե այդ քանակությամբ գովազդը շարունակվի, ազգովին սրտի կաթված ենք ստանալու: Հետաքրքրական է, որ մարդիկ միաբերան պնդում էին, թե հոգնել են, չեն հավատում, սակայն լոտոների եկամտաբերությունը դրանից չի տուժում:

Լոտոն գովազդի տարբեր դրսեւորումներով կշարունակի ազդել մարդկանց նյարդերի վրա, քանի դեռ մերօրյա Հայաստանում շարունակում է մնալ ամենաեկամտաբեր բիզնեսի տեսակը, եւ իրական խոշոր շահումը ոչ թե այն գնող հաջողակներինն է, այլ հենց տերերինը: Իհարկե, օգուտ են քաղում նաեւ հեռուստաընկերությունները. մի երկրում, որտեղ տնտեսությունը, թեկուզ գովազդի տեսքով հեռուստաալիքներին գոյատեւելու հնարավորություն չի ընձեռում, եկամտի աղբյուր է մնում լոտոն: Հանրային հեռուստատեսությունն այս տարվա հունվարի 1-ից հրաժարվել է լոտոների գովազդից, ավելի ստույգ՝ արգելված չէ միայն ուղիղ գովազդը (ինչպես ծխախոտի եւ խմիչքի դեպքում է): Մասնավոր ալիքների հեռուստադիտողին դեռեւս երկար չի հաջողվի հանգիստ հեռուստացույց դիտել, քանի դեռ կան մարդիկ, ովքեր հարստանալու, գոնե պարտքերը փակելու կամ այլընտրանքի բացակայությունից ելնելով հույսը լոտոյի վրա են դնում: Երեւույթն այսպես կոչված անցումային շրջանում գտնվող երկրներին հատուկ է, բայց չմոռանանք իմաստուն ասացվածքը. «Շահում է նա, ով չի խաղում»:

Մ. Հ.

ՀԱԿԻՐՃ

ԵԱՀԿ գրասենյակը մրցանակներ շնորհեց բնապահպան լրագրողներին

Ամանորն ինչպես բարի սկսվեց բնապահպան լրագրողների համար: Ամանորի տոներից առաջ ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակը մրցանակաբաշխություն էր հայտարարել մամուլի, ռադիոյի ու հեռուստատեսության ասպարեզի բնապահպան լրագրողների համար: Երեք անվանակարգերով ընթացող մրցույթում եւս երեք մրցանակային տեղեր էին նախատեսված: Նախագծի հեղինակը «Էկոլոգիական կենսակայունություն» հասարակական կազմակերպության նախագահ Բարդուղ Գաբրիելյանն էր, հանձնաժողովի կազմում ԵԱՀԿ ներկայացուցիչներ, բնապահպանության նախարարության եւ հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարներ ու փորձագետներ:

Երեկ ԵԱՀԿ դեսպան Վլադիմիր Պրյախինը մրցանակային վկայագրեր ու դրամական պարգեւներ (600, 400, 300 դոլար) հանձնեց հաղթած լրագրողներին: Հեռուստատեսության անվանակարգում առաջին մրցանակը շնորհվեց Լոռու մարզի «Անկյուն+3» ստուդիայի լրագրող **Հրայր Պապիկյանին**, երկրորդ մրցանակը նվաճեց **Ռուզան Ամիրջանյանը**, երրորդը՝ **Հակոբ Բադալյանը**: «Ժուռնալիստ» անվանակարգում առաջին, երկրորդ, երրորդ տեղերը բաժանեցին **Ինգա Զարաֆյանը** («Նոյյան տապան»), **Արթուր Հովհաննիսյանը** («Հայոց աշխարհ»), **Կարինե Դանիելյանը** («Ազգ» օրաթերթ): Ռադիոհաղորդումների անվանակարգի մրցանակակիրներն էին **Հեղինե Բունիաթյանը**, **Զարինե Սարգսյանը** («Ինտերնյուս»), **Հասմիկ Մանուկյանը** (հանրային ռադիո) եւ **Աստղիկ Ավետիսյանը** («Ինտերկապ» ռադիո, Վանաձոր):

Նախագծի հեղինակ Բարդուղ Գաբրիելյանը տեղեկացրեց, որ մրցանակ շահած հոդվածները, ֆիլմերն ու ձայնագրությունները մտադիր են օգտագործել իբրեւ ուսումնական նյութ՝ բնապահպանական ու լրագրողական տարաբնույթ դասընթացների համար:

2003 թ. առաջին ինը ամիսների ընթացքում նախորդ տարվա համեմատ 1000 ամուսնություն ավելի է գրանցվել

Մինչեւ 2000 թ. կայուն նվազում էր արձանագրվում եւ ամուսնությունների, եւ ամուսնալուծությունների ցուցանիշներում: Այդ տարվա 10 հզ. 100 ամուսնությունների փոխարեն 2002 թ. գրանցվել է 13, 700-ը: Հակառակը, աշխուժացել են ամուսնալուծություններ արտացոլող ցուցիչները. կտրուկ աճ եղել է 2001 թ.՝ 1300-ից հասնելով 1800-ի, 2002-ին դրանք փոքր-ինչ նվազել են՝ հասնելով 1684-ի: 2003-ի ինը ամիսների կտրվածքով նախորդ տարվա նույն ժամանակի համեմատ, թեեւ աննշան, բայց դարձյալ աճ է գրանցվել (47 ամուսնալուծություն): Միակ մխիթարական փաստն այն է, որ նույն ընթացքում շուրջ հազարով ավելացել է ամուսնությունների թիվը: Ասել է, թե համապատասխանաբար պիտի ավելանան նաեւ ծնելիության ցուցանիշները: Դա էլ, երեւի իբրեւ երախտիքի տուրք տնտեսական աճի ցուցանիշներին:

Հայկական վիճակագրությունը եւս միջազգայնացվեց

Հեռացած տարվա վերջին ամիսը հայ վիճակագիրների համար նշանավորվեց կարեւոր իրադարձությամբ՝ ազգային վիճակագրական ծառայությունը ներառվեց Արժույթի միջազգային հիմնադրամի հաստատած՝ վիճակագրական տվյալների հատուկ ստանդարտների համակարգում: Ասենք, որ ոչ բոլոր երկրներն են այսպիսի պատվի արժանանում, եւ հիմնադրամի փորձագետները նման որոշման են հանգել՝ ուսումնասիրելով ծառայության աշխատանքների մեթոդաբանությունն ու սկզբունքները: Այսուհետեւ մեր թվային ցուցանիշները հավասարի իրավունքով կարող են մասնակցել նույն ստանդարտներով աշխատող այլ երկրների համեմատական համատեքստում:

Միգրացիոն շարժերի վերաբերյալ ցուցանիշները վստահելի չեն

2003 թ. ինը ամիսների հաշվարկով (վերջին եռամսյակի տվյալները դեռ չեն ամբողջացել) հանրապետությունից մեկնողների եւ վերադարձողների տարբերությունը կազմել է – 6 հզ. 200 մարդ: 2002 թ.-ի հունվար-սեպտեմբերին եղել է -8 հզ:

Այնուամենայնիվ, հենց մասնագետների պնդմամբ, այս բոլոր ցուցանիշները վստահելի չեն եւ չեն կարող արտագաղթի ցուցիչներ համարվել: Այլ ասպարեզներում միջազգային չափանիշներով գործող վիճակագրական ծառայության այս ոլորտը խառնիխուռն ու անտերունչ կարգավիճակում է եւ վաղուց կանոնակարգման կարոտ:

Եվ ժամանողների, եւ վերադարձողների մեջ կարող են լինել տարբեր կարգավիճակի մարդիկ: Օրինակ՝ գործարարներ, որոնք նույն ժամանակաշրջանում կարող են մի քանի անգամ գնալ եւ վերադառնալ, ու մի քանի անգամ գրանցվել որպես այդպիսին: Միգրացիոն տեղաշարժերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը կուտակվում է ոստիկանության անձնագրային բաժինների հաշվառումներից նրանց վերաբերյալ, ովքեր, ասենք, դուրս են գրվում որեւէ բնակավայրից կամ վերագրանցվում են այնտեղ: Բնականաբար, քիչ չէ այն մարդկանց թիվը, ովքեր հեռանում են Հայաստանից՝ առանց տեղեկացնելու կամ հաշվառումից դուրս գալու: Սահմանային անցման կետերից հաճախ միայն նամակ-խնդրագրերի արդյունքում ստացված տեղեկատվությունը եւս դժվար է ամբողջական ու հավաստի համարել: Մի խոսքով, միգրացիոն շարժերի վերաբերյալ ժամանակ առ ժամանակ հասարակությանը հրամցվող տեղեկատվությունն ավելի շուտ եւ ավելի շատ ներկայացնում է ուղեւորափոխադրումների շարժերը: 2002 եւ 2003 թթ. հունվար-սեպտեմբերին ուղեւորափոխադրումների համապատկերում բացասական սալդոն գրեթե նույնն է եղել՝ -48 հզ. եւ 48,2 հզ.: 2002 թ. հանրապետություն է մտել 409 հզ. մարդ, հանրապետությունից մեկնել է 457 հզ. մարդ: 2003 թ. նույն ցուցանիշներն այսպիսին են՝ 432 հզ. ժամանող եւ 480 հզ. մեկնողներ: Հանրապետությունը մշտապես կամ անհայտ ժամանակով լքողների մեծամասնությունը բնավորվում է Ռուսաստանում կամ Ուկրաինայում: Կ. Դ.

Ծնունդդ շնորհավոր

Երեկ օրվա երկրորդ կեսից Հանրապետական կուսակցության նոր շենքում եւ դրան հարող տարածքում աշխույժ եռուզեռ էր: Պարզվեց, որ հանրապետականները ճոխ սեղաններով ու նվերներով տոնում են իրենց կուսակցության կարկառուն դեմքերից մեկի՝ Դավիթ Զադոյանի ծննդյան տարեդարձը: Երեկ նա դարձավ ընդամենը...

Միանալով շնորհավորանքներին, մաղթում ենք նրան երկար տարիների բեղմնավոր կյանք եւ նվիրում նրան գլխանս նախարարական մեկ պորտֆել:

Ձեր համբույրներով՝

ՁԼՍ-ՍՍՆ

Դեկտեմբերի 14-18-ը հայերի համաշխարհային կոնգրեսի, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի բարի կամքի դեսպան Արա Աբրահամյանի նախաձեռնությամբ Բուենոս Այրեսում անցկացվեց ռուս-արգենտինյան առաջին բիզնես ֆորումը, որին մասնակցեցին երկու երկրների 180-ից ավելի գործարարներ:

Դեկտեմբերի 15-ի առավոտյան ֆորումը աշխատանքն սկսեց Արգենտինայի մայրաքաղաքի Կարրի միջազգային հարաբերությունների աշխարհահռչակ կենտրոնում, ուր ամեն տարի անցկացվում են նմանատիպ մի շարք խոշոր համաժողովներ:

ներին առնչվող մի շարք հետաքրքրական ծրագրեր, որոնց մի մասը ֆորումի քննարկմանն էր ներկայացրել Արա Աբրահամյանը:

Մասնակիցներից շատերի կարծիքով, այս բիզնես-ֆորումը շատ կարճ ժամանակահատվածում կարող է տնտեսական բավականին հուսալի կամրջի վերածվել երկու երկրների միջեւ: Քննարկվող ֆինանսական, արդյունաբերական եւ ներդրումային հարցերի ընթացքում բազմիցս նշվեց, որ դրանց իրականացմանը ակտիվորեն մասնակցող ռուս եւ արգենտինացի բիզնեսմեններն ու գործարարները կարող են զգալիորեն արագացնել երկկողմ փոխշահավետ համագործակցությունից ստացվող ակն-

թյունը, որի նպատակներից մեկն էլ աշխարհասփյուռ հայությանը հայրենիքի շուրջ համախմբելն է»:

Արա Աբրահամյանն իր ելույթում նշեց, որ միայն համախմբվածության պայմաններում մեր ժողովուրդը կարող է լուծել իր առջեւ ծառացած բոլոր տեսակի խնդիրները: Միշտ պետք է հիշել, որ համախմբված չլինելը մեծ վնաս է հասցնում մեր ժողովրդին: Հայերի համաշխարհային կոնգրեսն աջակցելու է սփյուռքահայերին, որոնք իրենց հայացքներն ուղղել են անկախության ճանապարհին ընտրած հայրենիքին:

Անդրադառնալով ռուս-արգենտինյան առաջին համատեղ բիզ-

նեսի ռազմական ոլորտին առնչվող հարցերը: Այս առումով անչափ կարեւոր էր ծրագրված հաջորդ հանդիպումը, որը կայացավ Արգենտինայի պաշտպանության նախարարությունում:

Ռուսաստանից ժամանած հյուրերին ընդունեց պաշտպանության փոխնախարար Խոսե Անտոնիո Ռոմերոն: Հանդիպման ընթացքում դարձյալ քննարկվեցին երկկողմ կարեւոր նշանակություն ունեցող հարցեր: Արա Աբրահամյանը Անտոնիո Ռոմերոյին ներկայացրեց իրենց մշակած մի քանի հետաքրքրական առաջարկները: Փոխնախարարը շեշտեց, որ ռուսական կողմի հետ իրենք նոր չէ, որ համագործակցում են, բայց

տորեն առաջին լուրջ փորձն է երկու երկրների գործարարների միջեւ: Ինչպես լրագրողներին ասաց Արա Աբրահամյանը, եւ իրեն, եւ Ռուսաստանից եկած գործարարներին շատ է հետաքրքրում արգենտինացի գործընկերների կարծիքը վերոհիշյալ հարցերի վերաբերյալ: Կարծիքների փոխանակումն իրոք կարող է խիստ օգտակար լինել կողմերի համար: Արա Աբրահամյանն իր գոհունակությունը հայտնեց ֆորումի արգենտինյան կողմի կազմակերպիչներին, նշելով, որ արդեն առաջին երկու օրերը ցույց տվեցին, թե փոխշահավետ համագործակցության ինչպիսի հիանալի պայմաններ են ուրվագծվում: Նա ավելացրեց,

Արգենտինյան հանդիպումներ

Բիզնես ֆորումի բացումը Բուենոս Այրեսի «Կարրի» կենտրոնում:

Համաձայն նախօրոք մշակված ծրագրի, երկու երկրների ներկայացուցիչները ստեղծել էին երկկողմ ներկայացուցչական խորհուրդ, համանախագահներ էին ընտրել արգենտինացի հանրահռչակ բիզնեսմեն, «Բրիդաս» նավթային կոնցեռնի սեփականատեր Կառլոս Բուլգերոնին եւ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի, ՌՀՄ-ի եւ «Սոգլասիե» ընկերության նախագահ Արա Աբրահամյանը:

Ողջունելով ռուս-արգենտինյան բիզնես ֆորումի մասնակիցներին, պրն Բուլգերոնին հույս հայտնեց, որ այս աննախադեպ նախաձեռնությունը, անշուշտ, մեծապես կնպաստի երկու բարեկամ երկրների հետագա փոխշահավետ համագործակցությանն ու տնտեսական կապերի ամրապնդմանը: Ամբողջությամբ համաձայնելով իր արգենտինացի գործընկերոջ կարծիքին, Արա Աբրահամյանը նույնպես անդրադարձավ երկու երկրների գործարար աշխարհի ներկայացուցիչների փոխշահավետ համագործակցությանը: Նրա կարծիքով շատ մոտ ապագայում այս ինքնատիպ երկխոսությունը կտա իր առաջին պտուղները, եւ շատերը կարող են համոզվել, որ հենց նմանատիպ համագործակցությամբ հնարավոր է հասնել շոշափելի ձեռքբերումների: Ռուսական կողմի ճանաչված գործարարներին, ֆորումի մասնակիցներին ու հյուրերին ներկայացրեց Արգենտինայում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպան Եվգենի Աստախովը: Նա ասաց, որ դեսպանատան եւ հատկապես Արա Աբրահամյանի ջանքերի շնորհիվ իրենց հաջողվեց կազմակերպել այս անչափ կարեւոր բիզնես ֆորումը:

Այնուհետեւ երկու երկրների գործարարների բանակցությունները շարունակվեցին աշխատանքային խմբերում: Անդրադառնալով նեղ մասնագիտական հարցերին՝ ՌԴ-ից ժամանած բիզնեսմեններն իրենց արգենտինացի գործընկերների հետ քննարկեցին տարբեր ոլորտ-

կալիքները:

Նույն օրը երեկոյան Բուենոս Այրեսի հայկական մշակութային կենտրոնում Արա Աբրահամյանը հանդիպեց տեղի հայ համայնքի ներկայացուցիչներին: Ողջունելով Մոսկվայից ժամանած հյու-

Արա Աբրահամյանը ՏԻՍԷ ընկերության գլխավոր տնօրեն Կարեն Գալստյանի հետ:

րերին, «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» մշակութային կենտրոնի տնօրեն Պետրոս Հաճյանը, Հայ առաքելական եկեղեցու Հարավային Ամերիկայի թեմի առաջնորդ Գիսակ արք. Մուրադյանը, Արգենտինայում ՀՀ դեսպան Արմեն Այվազյանը նշեցին, որ իրենց համար հաճելի էր տեղեկանալ, որ ՌԴ-ից ժամանած գործարարների եւ բիզնեսմենների բավականին ներկայացուցչական պատվիրակությունը գլխավորում է այնպիսի հանրաճանաչ անհատականություն, ինչպիսին ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի բարի կամքի դեսպան, Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանն է:

Շնորհակալություն հայտնելով նման ջերմ ընդունելության համար, ՏԻՍԷ ընկերության գլխավոր տնօրեն Կարեն Գալստյանն ասաց. «Ինձ համար եւս անչափ հաճելի է, որ պատվիրակությունը գլխավորում է Արա Աբրահամյանի նման վառ անհատականու-

նես-ֆորումին ռուսական կողմի համանախագահին ասաց, որ իրեն ուրախացրեց այն հաճելի իրողությունը, որ ֆորումին Արգենտինայից մասնակցում են մեծ թվով հայ բիզնեսմեններ:

Վերջում Արա Աբրահամյանը կոչ արեց լինել միասնական, քանզի միասնությունն ուժի եւ հզորության աղբյուր է:

Ֆորումի երկրորդ օրն Արա Աբրահամյանը Արգենտինայում Ռուսաստանի դեսպան Եվգենի Աստախովի եւ արգենտինահայ հանրահայտ գործարար ու բիզնեսմեն «Այրոպորտուս Արխենտինա» կոնցեռնի սեփականատեր Էդուարդո Էռնեկյանի ուղեկցությամբ մասնակցեց մի շարք հետաքրքրական հանդիպումների, ուր քննարկվեցին երկու տնտեսությունների տնտեսական ոլորտին առնչվող բազմաթիվ կարեւոր հարցեր: Նմանատիպ առաջին հանդիպումը կայացավ Արգենտինայի հասարակության հետ կապերի, ֆեդերալ պլանավորման եւ բնակելի շինարարության նախարար Խուլիոս Դեւիդոյի հետ: Ջերմ ու գործնական մթնոլորտում

անցած հանդիպման ընթացքում կողմերը շոշափեցին երկկողմ կարեւոր նշանակություն ունեցող մի շարք միջպետական խնդիրներ, որոնց լուծման համար Արա Աբրահամյանը ներկայացրեց անչափ հետաքրքրական տարբերակներ:

Հրաժեշտից առաջ պրն Դեւիդոն հույս հայտնեց, որ առաջիկայում եւս իրենք բազմաթիվ հետաքրքրական ու գործնական հանդիպումներ կունենան: Շնորհակալություն հայտնելով ջերմ ընդունելության համար, Արա Աբրահամյանը նախարարին հրավիրեց Մոսկվա: Նա նշեց, որ ռուս-արգենտինյան ֆորումի անդրանիկ բանակցությունները ցույց տվեցին, որ դրանք իրոք ընթանում են նորմալ ու արդյունավետ պայմաններում եւ ամբողջովին համապատասխանում են երկու պետությունների տնտեսական շահերին:

Ռուս-արգենտինյան առաջին համատեղ ֆորումում քիչ չէին

Առաջին ժամը ասուլիսը: Ձախից աջ՝ Կառլոս Բուլգերոնի, Եվգենի Աստախով եւ Արա Աբրահամյան:

հատկապես ներկա պայմաններում երկու երկրների ռազմական փոխշահավետ գործակցության համար այժմ իրոք բարենպաստ պայմաններ են ստեղծվել: Ծանոթանալով Արա Աբրահամյանի ներկայացրած նոր առաջարկներին, Արգենտինայի պաշտպանության փոխնախարարն ասաց, որ արդեն փետրվար ամսին Մոսկվա կմեկնեն իրենց նախարարության պատասխանատու աշխատակիցներ ու մասնագետներ, եւ կստորագրվեն մի շարք կարեւոր պայմանագրեր:

Ֆորումի օրերին տեղի մամուլը, ռադիոն, հեռուստաընկերությունները ակտիվորեն լուսաբանում էին երկու երկրների գործարարների առաջին համաժողովը, եւ ամենեւին էլ պատահական չէր, որ արդեն երկրորդ օրվա աշխատանքային ծրագրի ավարտից հետո ֆորումի համանախագահներ Կառլոս Բուլգերոնին եւ Արա Աբրահամյանն անցկացրին առաջին մամուլի ասուլիսը եւ պատասխանեցին արգենտինյան խոշոր թերթերի ու լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հարցերին:

Կառլոս Բուլգերոնին նշեց, որ իր համար պարզապես հաճելի անակնկալ էր Արա Աբրահամյանի նման բիզնեսմենի հետ ծանոթանալն ու համագործակցելը: Մեզ առաջարկվող նրա ծրագրերն այնքան հետաքրքրական ու փոխշահավետ են, որ ուղղակի հիացնում են մեր գործընկերներին:

Ինչպես շեշտեց Արա Աբրահամյանը, իրենց պատվիրակությանը հուզող հիմնական հարցերն առնչվում են տնտեսական ու ֆինանսական ոլորտներին: Ռուս գործարարներին հետաքրքրում է, թե ներդրման ոլորտում ինչպիսի տարբերակներ են գերադասում արգենտինացի իրենց գործընկերները: Անշուշտ, նրանք ցանկանում են տեղեկանալ նաեւ, թե արդյո՞ք անվտանգ է ՌԴ-ում բիզնես-ծրագրեր իրականացնելը: Դա հասկանալի է, քանի որ սա փաս-

որ խոր ճգնաժամից հետո Արգենտինայի տնտեսությունը կարող է շատ կարճ ժամանակահատվածում այնպիսի վերելք ապրել, որի մասին դեռ մի քանի ամիս առաջ դժվար էր անգամ մտածել:

Արա Աբրահամյանի կարծիքով, հատկապես ներդրումային եւ հարկային ոլորտներին առնչվող օրենքներն այժմ բավականին շահեկան են օտարերկրացի գործարարների համար: Ինքը խիստ հետաքրքրված է նաեւ տեղի հայ համայնքով, իսկ այսօր Արգենտինայում բնակվում են մոտ 150.000 հայեր, որոնց մեջ քիչ չեն այնպիսի ճանաչված անհատները, ովքեր կարող են իրենց շոշափելի ներդրումներն ունենալ նաեւ երկու երկրների գործարարների ծրագրերի իրագործման ճանապարհին: Ռուսական կողմի համանախագահը շեշտեց, որ, որպես Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահ, ինքը որոշ ծրագրեր է մշակել նաեւ Արգենտինայի ու Հայաստանի բիզնեսմենների առաջիկա լուրջ համագործակցության համար եւ համոզված է, որ այդ ծրագրերից եւս կարելի է ակնկալել լուրջ հաջողություններ:

Ռուս-արգենտինյան առաջին բիզնես-ֆորումն ավարտվեց միջազգային հարաբերությունների «Կարրի» կենտրոնում: Ամփոփելով, թե ՌԴ արտգործնախարար Իգոր Իվանովը, թե Արգենտինայի արտաքին գործերի նախարար Ռոբերտո Բիելսին նշեցին, որ նախօրոք մշակված բոլոր ծրագրերը դարձան իրողություն: Ֆորումի համանախագահներ Կառլոս Բուլգերոնին եւ Արա Աբրահամյանը, շնորհակալություն հայտնելով մասնակիցներին եւ հյուրերին, ասացին, որ արդեն 2004 թ. մայիս-հունիսին Մոսկվայում կկայանա ռուս-արգենտինյան բիզնես-երկխոսության երկրորդ փուլը, որին միայն Արգենտինայից կմասնակցեն 200-ից ավելի գործարարներ:

ՏԱՄԵՏ ԳՈՒԲՕՅԱՆ
Բուենոս Այրես-Մոսկվա-Երեւան

Թավշյա եղանակն ավարտված է Վրաստանում

Սկիզբը էջ 1

Բայց Սաակաշվիլին հասկանում է, որ վարդերն ունեն նաեւ փշեր եւ այսօրվանից այդ փշերն անհանգստություն են պատճառելու նրան: Անցել են անսանձելի պոպուլիզմի ժամանակները, այսօր նա երկրի նախագահն է: Այսօրվանից նա, ինչպես խոստանում էր Շեւարդնաձեին անիծող ամբոխին, կարող է սկսել բարեփոխումները. արմատախիլ անել կոռուպցիան, վերականգնել երկրի տարածքային ամբողջականությունը, «դաստիարակել» Ասլան Աբաշիձեին, երկիրը թալանած գող-ավազակ չինովնիկներին բանտարկել, երկու տարով փոքր եւ միջին բիզնեսն ազատել հարկերից ու կրկնապատկել բյուջեի մուտքերը, գործազուրկներին աշխատանք տալ: Մի խոսքով՝ տարօրինակ հայացքով Սաակաշվիլին պատասխանատու է վրաց ժողովրդի եւ պատմության առջեւ:

Սաակաշվիլին եւ Ստալինը

Սաակաշվիլին ծնվել է 1967 թ. դեկտեմբերի 21-ին: Դեկտեմբերի 21-ին է լույս աշխարհ եկել նաեւ 20-րդ դարի անողոք դիկտատորներից Ստալինը: Սա իմիջիայլոց:

Միշան կամ Միշիկոն, ինչպես նրան կոչում են Վրաստանում, արդեն 26 տարեկանում հասցրել էր ավարտել Թբիլիսիի թիվ 51 դպրոցը, Կիեւի համալսարանը, Ստրասբուրգի մարդու իրավունքների միջազգային ինստիտուտը, Օսլոյի մարդու իրավունքների ինստիտուտը, Նյու Յորքի Կոլումբիայի համալսարանը:

Հայրը՝ Նիկոլոզ Սաակաշվիլին, կնոջից՝ Վրաստանում ճանաչված թուրքագետ Գիուլի Ալասանիայից բաժանվել էր այն ժամանակ, երբ Միշան լույս աշխարհ չէր եկել: Սաակաշվիլու ուսման, Նյու Յորքում հաստատվելու գործում աջակցում է քեռին՝ Թեմուր Ալասանիան, ով երկար տարիներ խորհրդային դիվանագետ էր, աշխատում էր ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում:

1994 թ. էդ. Շեւարդնաձեն իր առանձնասենյակ է հրավիրում 31-ամյա Զուրաբ Ժվանիային, վերջինիս հանձնարարում մեկնել Եվրոպա, Ամերիկա, իր հետ բերել արեւմտյան կրթություն ստացած երիտասարդ վրացիների:

26-ամյա Սաակաշվիլին, որ փայլուն տիրապետում էր ռուսերենին, ֆրանսերենին, անգլերենին, Ժվանիայի հորդորով թողնում է Մանհեթենի իրավաբանական գրասենյակը եւ հղի կնոջ՝ հոլանդուհի Սանդրա Ռուլոֆսի հետ վերադառնում Թբիլիսի:

9 տարի անց՝ 2003 թ. նոյեմբերին Սաակաշվիլին, Ժվանիան եւ Նինո Բուրջանաձեն՝ վրաց ժողովրդի մի ստվար զանգվածի, ԱՄՆ-ի, միլիարդատեր Ջորջ Սորոսի անուղղակի օժանդակությամբ իշխանությունից հեռացրին կոռումպացված, Վրաստանում վարկաբեկված էդ. Շեւարդնաձեին:

Մինչեւ 2001 թ. աշունը Սաակաշվիլին, Ժվանիան եւ Բուրջանաձեն այնպես էին նվիրված Վրաստանի նախագահին, որ Շեւարդնաձեն նրանց անվանում էր իր երեխաները: Ասում են, թե Սաակաշվիլին այնպես էր պաշտում Շեւարդնաձեին, որ որդուն տվեց Էդուարդ անունը: Չլիներ Շեւարդնաձեի եւ Վրաստանում կոռումպացված նրա ընկերոջ՝ Անզոր Բուրջանաձեի բարեկամությունը, որ ուներ 50 տարիների պատմություն, դժվար է ասել, թե բախտը Անզորի դստերը՝ Նինո Բուրջանաձեն, ինչ հաջողություններ կունենար:

Բայց «հեղափոխական եռյակի» եւ Շեւարդնաձեի համագործակցությունը փոխադարձ էր. չար լեզուները պնդում են, թե 2000 թ. նախագահական ընտրություններում Սաակաշվիլու եւ Ժվանիայի կողմնակիցները խրձերով քվեաթերթիկներ էին լցնում քվետուփերը. այդ ընտրություններում Շեւարդնաձեն ստացավ քվեների մոտ 80 տոկոսը, չնայած ընտրողների ավելի քան 80 տոկոսն ատում էր նրան:

Սաակաշվիլուն ամբողջ Վրաստանը ճանաչեց 2001 թ.: Մեկ տարի առաջ նշանակվելով արդարադատության նախարար, Միշան հրապարակավ առաջարկեց Վրաստանի հարուստ քաղաքացիներից, պաշտոնյաներից բռնագանձել պետության գողացած փողերով նրանց կառուցած առանձնատները՝ կառավարության նիստի ժամանակ Շեւարդնաձեի սեղանին դնելով այդ առանձնատների լուսանկարները եւ անուն առ անուն նշելով դրանց տերերին:

Ապա Սաակաշվիլին հրապարակավ արյուն տվեց, ապացուցելու, որ ինքը, ի տարբերություն Վրաստանի շատ ու շատ բարձրաստիճան պաշտոնյաների, թմրամոլ չէ, ապա նույնը պահանջեց կառավարության մյուս անդամներից:

Միշայի մյուս կեսը՝ Սանդրա Ռուլոֆս

Սաակաշվիլու կինը՝ գեղեցկուհի Սանդրան, Թբիլիսիում լույս տեսնող հայատառ «Վրաստան» թերթում գրում է. «Հայերի մասին առաջին անգամ իմացա, երբ ավարտում էի դպրոցը: Մեզ մոտ՝ Հոլանդիայում ներկա էի Արամ Խաչատրյանին նվիրված համերգին: Հետո արդեն ԱՄՆ-ում, որտեղ շարունակում էի ուսումս, ինձ հետ սովորում էին երկու հայ աղջիկներ: Նրանց ընտանիքում առաջին անգամ ճաշակեցի հայկական տոլման: Նրանցից իմացա հայ ժողովրդի պատմությունը, Հայոց եղեռնի մասին: Հայերը շատ տաղանդավոր, աշխատասեր, շինարար ժողովուրդ են: Դրանում ես համոզվեցի, երբ ամուսնացա եւ սկսեցի ապրել Թբիլիսիում»:

Շեւարդնաձեն, Աբաշիձեն, Մայլսը

Նախկին նախագահը նախապես հայտարարել էր, թե չի մասնակցի եւ քվեարկի հունվարի 4-ի արտահերթ ընտրություններին: Սակայն նա ոչ միայն քվեարկեց, այլեւ քվեարկեց առաջիններից մեկը: Շեւարդնաձեն հումորով ասաց, թե չի էլ հասցրել նախաճաշել: Երբ վրացի լրագրողներից մեկը հարցրեց, թե արդյոք նա քվեարկեց Սաակաշվիլո՞ւ օգտին, Շեւարդնաձեն պատասխանեց. «Դուք մոտ եք ճիշտ պատասխանին: Սաակաշվիլին խելացի է»:

Հունվարի 25-ին Սաակաշվիլին աջը կդնի Աստվածաշնչին, ծնկի կգա ու կհամբուրի վրացական դրոշը: Այդ օրը, ի դեպ, համընկնում է Շեւարդնաձեի տարեդարձին՝ ծննդյան օրվան: Սաակաշվիլին հայտարարել է, որ դա կլինի նվեր Շեւարդնաձեին, մյուս կողմից հավելել, որ նախկին նախագահն իր կամքով չէր ուզում լքել աթոռը, ժողովուրդը նրան ստիպեց հրաժարական տալ, հետեւաբար նա արժանի չէ ներկա գտնվելու նոր նախագահի երդման արարողությանը:

Ասլան Աբաշիձեն, որ Աջարիայի տեր ու տնօրենն է, նախապես սպառնում էր, թե Աջարիայի տարածքում ընտրություններ չեն անցկացվելու: ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Մայլսի միջնորդությամբ տեղի ունեցած Ժվանիա-Աբաշիձե, Բուրջանաձե-Աբաշիձե բանակցությունների արդյունքում Աբաշիձեն թույլատրեց ինքնավարության տարածքում ընտրատեղամասեր բացել:

Ինչ վերաբերում է Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպանին, ապա նա, չնայած Վրաստանի ներքաղաքական գործընթացների վրա ունեցած կարեւոր դերակատարությանը, ընտրելու իրավունք չուներ: Ռիչարդ Մայլսը հայտարարեց, որ չի կասկածում եւ չի կասկածել, որ Սաակաշվիլին ընտրվելու է նախագահ: Դեսպանը նշեց, որ ընտրություններն անցել են արդար, ազատ եւ թափանցիկ: Միջազգային դիտորդները եւս փաստեցին, որ Վրաստանի արտահերթ նախագահական ընտրությունները համապատասխանում են եվրոպական չափանիշներին:

Տխուր վերջաբանի փոխարեն

Սաակաշվիլու հաղթանակը կասկած չէր հարուցում: Անհայտորեն նա վայելում է վրաց հասարակության աջակցությունը: Նոր նախագահը վայելում է նաեւ Արեւմուտքի, ԱՄՆ-ի աջակցությունը: Սեփական ժողովրդի եւ Արեւմուտքի անվերապահ վստահությունը չափազանց կարեւոր գործոն է, եւ Սաակաշվիլուն պատմական հնարավորություն է ընձեռվել Վրաստանը փրկելու հետագա մասնատման վտանգից, ազգամիջյան պատերազմներից քայքայված պետության եւ նրա բազմազգ բնակչության համար ստեղծել արժանապատիվ ապագա ունենալու նախադրյալներ:

Մյուս կողմից, Սաակաշվիլուն նոր մարտահրավերներ են սպասում: Մասնավորապես նրա ստացած 95 տոկոս վստահության քվեն կարճ ժամանակում կարող է աշխատել իր դեմ: Երիտասարդ կանայք, ովքեր մանուկներին գրկած նոյեմբերյան օրերին դուրս էին եկել փողոց եւ Շեւարդնաձեի հրաժարականը պահանջում, հանուն Սաակաշվիլու պատրաստ են մրի եւ գրտի մեջ, կհամաձայնեն հանդուրժել մեկ ամիս կամ մեկ տարի, բայց ոչ ավելի:

Հունվարի 4-ին, իրավամբ, Վրաստանում տեղի ունեցան արդար ընտրություններ: Ոչ ոք կասկածի տակ չի դնում Սաակաշվիլու հաղթանակը, նրա ստացած 95 տոկոս քվեն: Իսկ ո՞վ է կասկածի տակ դնում Գամսախուրդիայի 1991 թ. հաղթանակը կամ ստացած 87 տոկոս քվեն: Կամ արդյոք վրացիները մոռացե՞լ են 1992 թ., երբ ծնկաչոք աղաչում էին Շեւարդնաձեին թողնել Մոսկվան ու Վրաստանը փրկել կործանումից:

Ի՞նչ կարծիքի եք Ջավախքի ինքնավարության վերաբերյալ, պրն Սաակաշվիլի

Վրաստանի նորընտիր նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին դեկտեմբերի 4-ին հանդիպել էր երկրի երկու խոշոր ազգային փոքրամասնությունների՝ հայկական եւ ադրբեջանական համայնքների ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպման հայ մասնակիցներից մեկը, անունը չհիշատակելու պայմանով «Ազգի» հետ զրույցում նշեց, որ Ջավախքի հայ երեւելիներից մեկը Սաակաշվիլուն հարց է ուղղել. «Ի՞նչ կարծիքի եք Ջավախքի ինքնավարության կարգավիճակի վերաբերյալ»: Վրաստանի նախագահը պատասխանել է, որ «ինքնավարություն» տերմինը ժամանակավրեպ է: «Ես դեմ չեմ Վրաստանի ֆեդերալացմանը (դաշնային կառուցվածք), եւ Ջավախքի հարցի քննարկումն այդ ենթատեքստում հնարավոր եմ համարում», ասել է Սաակաշվիլին:

Թ. Հ.

Համաամերիկյան գագաթաժողովի մասնակիցներն ընդդեմ Ջորջ Բուշի

Մեքսիկայի Մոնտերեյ քաղաքում հունվարի 12-13-ն անցկացվող համաամերիկյան գագաթաժողովին մասնակցում են մայրցամաքի բոլոր պետությունների ղեկավարները, բացի Կուբայի նախագահ Ֆիդել Կաստրոյից: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Քվեբեկի 2001 թ. հանդիպումից հետո առաջին անգամ անցկացվող ներկա համաժողովն ակնհայտորեն քաղաքականացված է:

Ամբողջ Լատինական Ամերիկայում բարգավաճման տիպար համարվող Մեքսիկայում կազմակերպված գագաթաժողովում օրակարգի գլխավոր հարցեր են դարձել տնտեսական միահավասար աճը, սոցիալական զարգացումը, ժողովրդավարական կառավարելիությունը: Նախատեսվում է հանդիպման վերջում ընդունել քաղաքական հայտարարություն:

Գագաթաժողովի նախագահ Պետեր Հակիմի խոսքերով, «լատինամերիկացիներին դուր չի գալիս, թե ԱՄՆ-ն ինչ ձեւով է պատերազմում ահաբեկչության դեմ»: Ահաբեկչություններից պաշտպանվելու վկայակոչումներով ԱՄՆ-ը սահմանային խիստ վերահսկողություն է սահմանել եւ դժվարացրել ներգաղթը՝ միաժամանակ դժվարացնելով երկրում ապրող 8 մլն ընդհատակյա ներգաղթյալների վիճակը: Սակայն օրերս նախագահ Ջորջ Բուշը հայտարարեց, թե չի բացառվում ընդհատակյա աշխատավորների կարգավիճակի օրինականացումը, մասնավորապես եռամյա սահմանափակ կարգավիճակի տրամադրումը:

Սա ԱՄՆ վարչակազմի դիրքորոշման մեղմացման առաջին փորձն է Ռոնալդ Ռեյգանի 1986 թ. շնորհած համաներումից ի վեր: Նախագահի վերընտրվելու հույսեր փայփայող Ջորջ Բուշը 2004 թ. աշնանը կայանալիք նախագահական ընտրություններից առաջ, անկասկած, ուզում է սիրաշահել երկրում բնակվող միլիոնավոր լատինամերիկացիներին եւ ստանալ նրանց քվեները: Ի դեպ, լատինամերիկացի աշխատավորները 2003 թ. իրենց ընտանիքներին ուղարկել են 32 մլրդ դոլար:

Սակայն անցել են այն ժամանակները, երբ ամբողջ Ամերիկան հետեւում էր «Քեռի Սեմի» քայլերին: «Ֆիգարոյի» թղթակիցը Մոնտերեյից հաղորդում է, որ լատինամերիկացի ղեկավարները Ջորջ Բուշին այլեւս չեն դիմում երախտագիտության խոսքերով: Մեքսիկայի նախագահ Վիսենտե Ֆոքսը թեեւ գոհունակություն է արտահայտել ընդհատակյա աշխատավորների իրավունքների ընդլայնմանն ուղղված քայլերի առթիվ, բայց ակնարկել է, թե «մենք ավելին ենք ուզում»: Մեքսիկա-ԱՄՆ հարաբերությունների լարվածության մեկ ուրիշ պատճառ է Իրաքը, քանի որ Մեքսիկան ի սկզբանե դեմ է եղել Իրաքի պատերազմին:

Արգենտինան իր հերթին Կուբայի հետ սեփական ջերմ հարաբերություններն արդարացնում է նրանով, որ ԱՄՆ-ի հետ «այլեւս գոյություն չունի դիրքորոշումների եւ հարաբերությունների ընդհանրություն»:

Ինչ վերաբերում է լատինամերիկյան ազդեցիկ երկիր Բրազիլիային, դրա նախագահ Ինասիո Լուլա դա Սիլվան, հակադարձելով ԱՄՆ-ի ձեռնարկած սահմանային խիստ հսկողության միջոցառումներին, օրերս կարգադրեց լուսանկարել եւ մատնահետքեր վերցնել Բրազիլիա այցելող ԱՄՆ բոլոր քաղաքացիներից: Ի դեպ, եթե երեք տարի առաջ ԱՄՆ-ին համակրում էր լատինամերիկացիների 67 տոկոսը, ապա այսօր այդ ցուցանիշն իջել է 53 տոկոսի:

Գ. Ք.

Բուշը մտադրվել էր Իրաքի վրա հարձակվել դեռ 2001 թ. հունվարին

Ամերիկյան CBS հեռուստաընկերության «60 րոպե» ծրագրի ընթացքում շաբաթ օրը ելույթ ունենալով, ԱՄՆ ֆինանսների նախկին նախագահ Փոլ Օ՚Նիլը հայտարարել է, որ նախագահ Ջորջ Բուշն Իրաքի վրա հարձակվելու մտադրություն է ունեցել դեռ 2001 թ. հունվարին, այսինքն՝ իր պաշտոնավարության պահից:

Ռոյթեր գործակալությունը հիշեցնում է, որ Օ՚Նիլը նախագահի վարչակազմից հեռացվել է 2002 թ. դեկտեմբերին՝ «վարչարարական ոգու բացակայության» պատճառով: Գործակալությունը նշում է, որ նախկին նախարարի շաբաթօրյա հարցազրույցը տեղի է ունեցել «Ուոլ սթրիթ ջորնըլ» թերթի թղթակից Ռոն Սասկինդի գրած «Հավատարմության գինը» գրքի գովազդման արշավի շրջանակներում:

Փոլ Օ՚Նիլը մասնավորապես պատմել է, որ ինքը լրագրողին հանձնել է 2001 թ. առաջին եռամսյակին առնչվող որոշ փաստաթղթեր, որոնցում նախագահի վարչակազմը քննարկում է զենքի ուժով Սադդամ Հուսեյնին տապալելու հնարավորությունը: Իսկ Ռոն Սասկինդը CBS-ին պատմել է, որ տրամադրության տակ են «Իրաքի հետսադդամյան զարգացման ծրագիրը», ինչպես նաեւ «Իրաքում նավթային շահեր ունեցող արտասահմանյան կազմակերպություններ» անունը կրող մի փաստաթուղթ, որը կազմված է Պենտագոնում:

Նախկին նախարարն իր հեռուստաելույթում խստիվ քննադատել է կոալիցիոն ուժերի սանձազերծած իրաքյան պատերազմի պատրվակները, մասնավորապես Իրաքում իբր զանգվածային բնաջնջման զենքի գոյությունը, որն այդպես էլ չհայտնաբերվեց: «Ես միանգամայն մերժում եմ այն գաղափարը, թե ԱՄՆ-ը միակողմանի իրավունք ունի անելու իր ուզածը», հայտարարել է Փոլ Օ՚Նիլը:

Իսրայելը պաշտպանական պատ է կառուցում Երուսաղեմում

Իսրայելը պաղեստինյան տարածքներից բաժանող այսպես կոչված պաշտպանական պատի կառուցումը շարունակվում է, չնայած ՄԱԿ-ի բացասական դիրքորոշմանը: Առանց նախնական ծանուցման իսրայելցիները լույս երկուշաբթի գիշերը Երուսաղեմի տարածքում տեղադրել են 10 մետր բարձրություն ունեցող բետոնե առաջին բլոկները: ՌԻԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ դրանք պետք է Երուսաղեմը բաժանեն արեւելքից քաղաքին հարող պաղեստինյան Աբու-Դիս ավանից:

Սա պաշտոնական վարկածն է: Մինչդեռ ականատեսները կարծում են, որ պաշտպանական պատն իրականում անցկացվելու է պաղեստինյան հիշյալ բնակավայրի տարածքով՝ այն բաժանելով երկու մասի:

Երուսաղեմի շուրջը գտնվող այլ տեղամասերում եւս պատեր են կառուցվում: Բայց առաջին անգամ է պաշտպանական պատ կառուցվում քաղաքի մարդաշատ շրջանում, որը հեռու չէ քրիստոնյաների, մահմեդականների եւ հրեաների գլխավոր սրբավայրերից:

Մշակույթ

Նա հենց այդպես էլ ծնվել էր ու այդպես էլ ապրեց: Տառապանքներով ու փորձություններով լի դժվար մի կյանք ապրեց, սակայն իր ողբերգությունն իր մեջ պահելով, չքնաղ մի հեքիաթ արարեց մարդու հոգեկան գեղեցկության, աշխարհի գեղեցկության մասին: Կամքի ի՞նչ ուժ պետք է ունենա մարդը, որ կարողանա տանել իր առաջին կնոջ՝ Նիգյար Քարիմովայի սպանությունը, որ կարողանա դիմանալ Խորհրդային Միության բռնապետական ռեժիմի իր դեմ ուղղված հարվածներին, տառապի բանտերում, հարկադիր անգործության մատնվի այդ երկրի իշխանությունների հրահանգով, ապրի կնոջից՝ Սվետլանա Շչերբատյուկից ու որդուց Սուրենից առանձին ու ամեն ժամ, գիշեր թե

- Սիրում էի: Եվ Եվրոպան, որ շատ ջանք թափեց իմ ազատման համար, ավաղ, շատ արագ մոռացավ ինձ: Եվ համարյա անտարբեր մնաց իմ ֆիլմերի, իմ արվեստի նկատմամբ, որովհետեւ ես եվրոպային պետք էի իբրեւ այլախոհ: Եվրոպայի հանդիսատեսն այդպես էլ չճանաչեց իմ արվեստը»:

Իսկ կինոն իր ողջ արվեստի մի մասն էր, ավելի ճիշտ՝ իր արվեստի արտահայտման ձեւերից մեկը: Եթե երբեւէ բախտ եք ունեցել լինելու Երեւանում 1991-ից գործող Սերգեյ Փարաջանովի թանգարանում, եթե տեսել եք նրա նկարները, կոլաժները, նրա հավաքած իրերը, ապա ձեզ կզգաք ուրիշ մի աշխարհում, վիրտուալ մի տարածության մեջ, որը գեղեցկության

ապա ես կընտրեի Փարաջանովի «Մոռացված նախնիների ստվերները»: Դա անզուգական մի ստեղծագործություն է ինչպես իր գեղագիտությամբ, այնպես էլ լույսի առումով, կյանքի, բնության նկարագրություններով, մարդկային զգացմունքներով ու ապրումներով: Դա հենց կյանքի իրական պատկերն է»:

Նա ստեղծում, արարում էր ամեն ժամ եւ ամենուր: Որոնում էր գեղեցիկը եւ տալիս մարդկանց, որպես իրենց պատկեր: Անկարեւոր կամ տգեղ բաներ չկային նրա համար: Ամեն ինչի մեջ տեսնում էր գեղեցկությունը եւ հայտնագործում մեզ համար: Գուցե դա էր պատճառը, որ մենք շնչահեղձ էինք լինում նրա կինոներից, նկարներից, կոլաժներից: Մի առիթով խոսելով իր «Սայաթ Նովա» («Նռան գույ-

Ինչպես սրբապատկերները՝ նրա ֆիլմերը չեն խոսում

«Ռեժիսոր պետք է ծնվել: Դա մանկան այն ավանդույթն է, երբ իր հասակակիցների մոտ նա վերցնում է նախաձեռնությունը: Դառնալ ռեժիսոր նշանակում է ստեղծել միստերիա, պլաստիկա, ստեղծել ինչ-որ աներեւակայելի աշխարհ, իր արտիստիզմով գիշերը վախեցնել մորը, տատին, զգեստափոխվել, մեկ Չարլիի մորաքրոջ տեսքն ընդունել, մեկ անդերսենյան հերոսների, մեկ փոխվել աքաղաղի կամ անմահական հավքի... Այս ամենն ինձ հետապնդել է իմ մանկության տարիներից...»:

Սերգեյ Փարաջանով

ցերեկ, աշխատի փրկել գեղեցկությունը: Ինչպես ասում է նրա կինը՝ Սվետլանան. «Սերգեյն այն հազվագյուտ մարդկանցից մեկն էր, որն իրեն ազատության շռայլություն էր թույլ տալիս անազատ երկրում»:

Այո, նա ազատ էր ամեն պայմանականությունից, նա ազատ էր ժամանակի եւ տարածության մեջ: Նա իրեն երբեք այլախոհ չհամարեց, որովհետեւ այլախոհությունը որեւէ բռնատիրության դեմ ուղղված երեւույթ է: Ինքը, նորից ասենք, ժամանակից ու տարածությունից դուրս, ստեղծում էր մարդու, աշխարհի գեղեցկության առասպելը: «Փարաջանովը մեռել է բանտում», գրեցին

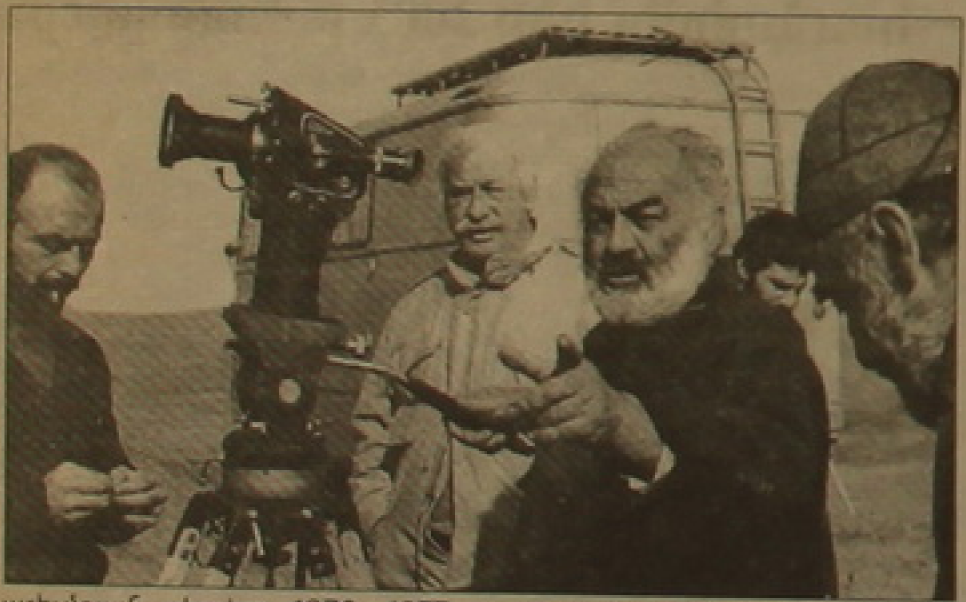

արեւմտյան թերթերը 1976, 1977 թվականներին, երբ նա բանտում էր, բայց, փառք Աստծո, չէր մեռել: Սենսացիա էր պետք Խորհրդային Միության բռնատիրությունն ապացուցելու համար: **«Բայց ես չէի մեռել,- ասաց նա հետագայում իր հարցազրույցներից մեկի ժամանակ:**

գովերգում է, ծոն, կատարյալ մարդու, կատարյալ աշխարհի մի պատմություն:

Ֆրանսիացի ճանաչված ռեժիսոր եւ դրամատուրգ Ռոբեր Հոսեյնն ասել է. «Եթե հարկ լիներ ուրիշ քաղաքակրթություններ ուղարկել մի ֆիլմ որպես մեր իրական արժեքի ապացույց,

նը») գործի մասին, ասաց. **«Իմ ֆիլմը պատի գորգ է, որի վրա ոսկեթելերով երաժշտություն է ասեղնագործված»:**

Իր հավերժական կյանքից 66 տարի նվիրեց մեզ, որպեսզի մենք իրեն հոշոտեինք, քրքրեինք իր ֆիլմերը, իր նկարները, իր կյանքը, ու հետո... հիանանք իրենով:

«Ինչո՞ւ իմ ֆիլմերի կերպարները չեն խոսում: Իսկապես, այն տպավորությունն է ստեղծվում, թե նրանք բոլորը խուլուհամր են: Բայց գեղանկարչության մեջ էլ է այդպես. կերպարները նայում են իրար եւ չեն խոսում: Սրբապատկերներում Մարիամ Աստվածածինը Հիսուսի հետ չի խոսում, լռում են նաեւ հրեշտակները: Իմ ֆիլմերը համր են, ինչպես գեղանկարչությունը»:

Այս օրերին բացի Երեւանից, աշխարհի շատ ու շատ տեղերում մեծագույն շուքով նշվում է 20-րդ դարի հանճարներից մեկի՝ Փարաջանովի ծննդյան 80-ամյակը: Տոնական արարողություններ տեղի ունեցան Փարաջանովի ծննդավայր Թբիլիսիում, Կիեւում, Մոսկվայում: Իսկ Հոլիվուդում «Էնթըրթեյնմընթ-մուզեում» թանգարանում դեկտեմբերի 4-ին բացվեց Փարաջանովի աշխատանքների ցուցահանդեսը, որտեղ ներկայացված է 50 գործ՝ կոլաժներ, նկարներ, էսքիզներ ֆիլմերից, բանտարկության ժամանակ արված գծանկարներ, ցուցադրվեցին ինչպես Փարաջանովի, այնպես էլ Փարաջանովի մասին պատմող ֆիլմեր: Ցուցադրությունները ներկայացնում է Փարաջանովի թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

«Զահակիրը» շարունակում է իր առաքելությունը

Կահիրեում հրատարակվող «Զահակիր» ազգային, գրական եւ ընկերային շաբաթաթերթի նոյեմբերյան համարներից տեղեկանում ենք, որ այդ օրերին պարբերականը թեւակոխել է իր հիմնադրման 55-րդ եւ նոր շրջանի հրատարակման 40-րդ ամյակները: Համաշխարհային երկրորդ պատերազմի ավարտից անմիջապես հետո սփյուռքի փոթորկալից մթնոլորտում ողբացյալ մտավորականներ Հայկ Ժամկոչյանի եւ Արշամ Տատրյանի գլխավորությամբ մի խումբ հայրենասեր ազգայիններ լույս են ընծայում «Զահակիր» շաբաթաթերթը, որը գաղութի համար վճռորոշ ժամանակահատվածում մի կերպ գոյատեւելով 1963-ի նոյեմբերին ողբացյալ Սարգիս Պալաշյանի հիմնադիր-խմբագրությամբ սկսեց իր նոր շրջանը՝ առավել գրավիչ տեսքով եւ բազմազան բովանդակությամբ: Համայնքի նուիրումն չարգելեց թերթի կանոնավոր հրատարակմանը մինչեւ 1980-ական թվականները, երբ պարբերականի հրատարակությունը վստահվեց տեղի «Հայկական ընթերցասրահի վարչությանը»: Թերթի գլխավոր խմբագիր դարձավ Ավետիս Մովսիսյանը:

Այժմ «Զահակիրը» լույս է տեսնում որպես երկշաբաթաթերթ: Լինելով ՍԴ Հնչակյան կուսակցության Եգիպտոսի շրջանի պաշտոնական օրգանը, թերթն անդրադառնում է ոչ միայն գաղութում կատարվող ձեռնարկներին, այլեւ հայրենիքի առաջխաղացումներին, պետք եղած դեպքում քննադատության թիրախ դարձնելով որոշ իշխանավորների անտարբերությունը ժողովրդի կենսամակարդակի տխուր պատկերի հանդեպ:

Պետք է նշել նաեւ, որ 2001-ից սկսած «Զահակիրի» խմբագրությունը լույս է ընծայում «Ծիծեռնակ» եռամսյա երաժշտական հավելվածը՝ խմբագրությամբ երաժշտագետ Հայկ Ավագյանի, որի մասին առիթ ունեցել ենք անդրադառնալու «Ազգի» մշակութային էջում:

Շնորհավորելով թերթին զույգ տարեդարձերի առթիվ, մաղթում ենք անխոնջ եռանդ եւ հարատեւություն թերթի բոլոր աշխատակիցներին:

Հ. ՇՈՒ[illegible]ՅԱՆ

ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Գուարներիի թավջութակը վերադարձավ Երեւան

Երեկ առավոտյան մշակույթի նախարարությունում նախարար Թամար Պողոսյանի, փոխնախարար Կարեն Արիստակեսյանի, Ուկրաինայում Հայաստանի դեսպան Արմեն Խաչատրյանի ներկայությամբ տեղի ունեցավ 1982 թ. Հայաստանից դուրս բերված, 1685 թ. Կրեմոնա քաղաքում իտալացի վարպետ Անդրեա Գուարներիի պատրաստած թավջութակի պաշտոնական հանձնումը մշակույթի նախարարությանը՝ ի պահ տրվելով Հազվագյուտ նվագարանների պետական հավաքածուի պահպանող եւ նորոգող Մարտին Երիցյանին, որի անձնական ջանքերով եւ տարիների հետեւողական աշխատանքների շնորհիվ հնարավոր եղավ հետ վերադարձնել մեր մշակութային գանձերից եւ աշխարհի երաժշտական հազվագյուտ գործիքներից մեկը:

1948 թ. Մոսկվայում Կոմիտասի անվան քառյակի առաջին հիմնադիրներից՝ Սերգեյ Ասլամազյանից 2000 ռուբլով գնված Գուարների թավջութակը տարիներ շարունակ համարվել է մշակույթի նախարարությանը պատկանող «Հազվագյուտ աղեղնային նվագարանների» հավաքածուի հարստություններից: Այս հավաքածուն 23 լավագույն գործիքներով, իբրեւ ազգային արժեք, ձեռք է բերվել ժամանակի հայ ազգանվեր մարդկանց հեռատեսության շնորհիվ եւ մեր կառավարության դրամական աջակցությամբ, եւ այսօր հավաքածուի մեջ կան միլիոնների արժողությամբ գործիքներ, ինչպիսին Անդրեա Գուարներիի պատրաստած թավջութակը, Ռոջերիի 1740-60 թվականների, Ժան Բատիստ Գուադանինիի՝ 1760-ականների պատրաստած ջութակները: (Ի դեպ, նախկին Խորհրդային Միության տարածքում այս հավաքածուն համարվում է եզակիներից): Շահեն Երիցյանի պատրաստած երեք երաժշտական գործիքները եւ այլ լավագույն նմուշներ:

Անդրեա Գուարներիի թավջութակը՝ նախնական արժեքով գնահատված 60.000 ԱՄՆ դոլար, տասնյակ տարիներ առաջ դուրս էր բերվել Հայաստանից, եւ վերջին 9 տարիներին գտնվել է Լվովում: Երկարատեւ դեգերումներից հետո երաժշտական հազվագյուտ այս գործիքը վերադարձել է հայրենիք՝ Երեւան: Թավջութակը, որ վերանորոգման անհրաժեշտություն ունի, «հանգրվանել» էր «Զվարթնոց» օդանավակայանի մաքսատանը՝ սպասելով մշակույթի նախարարության որոշակի արտոնությունների ու փաստաթղթերի: Այս մասին օրեր առաջ մեզ պատմեց նախարարությանը պատկանող «Հազվագյուտ աղեղնային նվագարանների հավաքածուի» պահպանող ու նորոգող, Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր, միջազգային մրցույթների դափնեկիր ջութակահար եւ ջութակ պատրաստող հայտնի եւ եզակի վարպետ, հոգով՝ արտիստիկ, խառնվածքով՝ արվեստագետ Մարտին Երիցյանը:

Տարիներ առաջ թավջութակահար Սուրեն Բագրատունու խնդրանքով նախարարության արտոնությամբ, գործիքը ժամանակավորապես տրամադրվել է երաժշտին՝ պարապելու եւ Մոսկվայում համերգների մասնակցելու համար: Հետագայում նա մեկնում է ԱՄՆ՝ ուսումը շարունակելու եւ հաստատվում այնտեղ: Մինչեւ 1996 թ. գործիքը գտնվում էր ԱՄՆ-ում, սակայն Մարտին Երիցյանի պահանջով թավջութակը վերադարձվում է, սակայն հասնում է Լվով՝ Սուրեն Բագրատունու ուկրաինուհի կնոջ՝ Նինա Խոմայի միջոցով, որ հաճախ համերգներով այցելում էր հայրենիք՝ Լվով եւ թավջութակն էլ շարունակում էր մնալ այնտեղ, թերեւս հաշվի առնելով Խորհրդային Միության ընդհանուր տարածքում տեղափոխությունների (Լվով-Երեւան) դյուրությունների հանգամանքը: Սակայն այդ թվականներին արդեն փլուզվել էր նախկին հսկա պետության քաղաքական համակարգը եւ Ուկրաինան արդեն իբրեւ անկախ պետություն նման թանկարժեք երաժշտական գործիքը իր տարածքից դուրս հանելն արգելեց՝ պատճառաբանելով, որ Ուկրաինա գործիքը բերվել է առանց հայտարարելու եւ անձնագրի՝ պահանջելով ապացուցել գործիքի պատկանելությունը: 1996-ից սկսած ամեն տարի Մարտին Երիցյանը դիմել է Նախարարությանը, որ Հայաստանի հավաքածուին պատկանող հիշյալ գործիքն Ուկրաինայից տեղափոխվի Երեւան:

«Պետք էր ապացուցել, որ սա մեր երկրին պատկանող արժեք է, 9 տարի պահանջվեց մինչեւ հաստատվեց այս փաստը, պատմում էր պրն Երիցյանը: Մեր արտաքին գործերի նախարարությունն իբրեւ միջնորդ հանդես գալով, որեւէ ձեւով չէր կարողանում հաջողության հասնել: Միայն այժմ Ուկրաինայում Հայաստանի դեսպան Արմեն Խաչատրյանի եւ իր առաջին օգնական, սքանչելի երիտասարդ Գեւորգ Մեհրաբյանի անձնական ջանքերի եւ պրոֆեսիոնալ միջամտության շնորհիվ հնարավոր եղավ ապացուցել գործիքի ճշմարիտ պատկանելությունը: Պատրաստ էին անհրաժեշտ փաստաթղթերը (երբ, ումից եւ որքանով է գնված, ովքեր են նվագել եւ այլն) հայտնի էր գործիքի գտնվելու տեղը: Գնացինք Կիեւ, ապա գնացինք Գեւորգ Մեհրաբյանի հետ՝ Լվով: Գործի հաջող ընթացքին նպաստեցին Լվովի հայկական համայնքի նախագահ Կարլոս Սարգսյանի եւ փոխնախագահ Նիկոլայ Քոչարյանի աջակցությունը, ինչպես նաեւ Լվովի տեղական իշխանությունների բարի կամեցողությունը: Ուկրաինայի մշակույթի նախարարության գիտությամբ Ուկրաինայի մշակութային արժեքների տեղաշարժի վերահսկման ծառայությունը տվեց փաստաթղթային հավաստի վկայություն գործիքի վիճակի եւ նրա Հայաստանի հավաքածուի պատկանելության մասին, ինչպես նաեւ Հայաստան արտահանելու թույլտվություն: Թավջութակը Լվովից տեղափոխեցինք Կիեւ, եւ Արմեն Խաչատրյանը հանձն առավ վերադարձնել Երեւան:

Երկար տարիների «թափառումից» հետո թավջութակը Երեւան հասավ 2003-ի դեկտեմբերի 28-ին: Հավելյալ փաստաթղթերի անհրաժեշտության պատճառով «Գուարներին» վիճակված էր 2 շաբաթ եւս մնալ, այս անգամ «Զվարթնոց» օդանավակայանի մաքսատանը: Չնայած անպատեհությանը, փաստաթղթային այդ աշխատանքները հարկավոր էին պաշտոնապես օրինականացնելու այն փաստը, որ Անդրեա Գուարներիի թավջութակը ոչ թե ներմուծվում է Հայաստան, այլեւ վերադարձվում է, գտնելով իր նախկին տեղը Արամ Խաչատրյանի թանգարանում:

ՄԵԼԻՆԵՏԱ Բ[illegible]ՅԱՆ

Մարզական

Լուրջ փորձություններ օլիմպիական տարում

Մեկնարկել է մրցաշրջան-2004-ը, որը հարուստ է լինելու մարզական ամենատարբեր միջոցառումներով։ Անշուշտ, այս տարվա մարզական ամենահետաքրքրական ու խոշորագույն իրադարձությունները կլինեն Աթենքում կայանալիք ամառային օլիմպիադան եւ Պորտուգալիայում անցկացվելիք ֆուտբոլի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը։

Ինչ խոսք, մինչ օլիմպիադայի մեկնարկը, տարբեր մարզաձեւերից անցկացվելիք մրցումներում գլխավորը լինելու է օլիմպիական վարկանիշ ձեռք բերելը։ Անցած մրցաշրջանն այդ առումով այնքան էլ վատ չէր հայ մարզիկների համար։ Այսօր Հայաստանն արդեն օլիմպիական 9 ուղեգիր է նվաճել։ Դրանցից 5-ը պատկանում են ծանրորդներին, 3-ն՝ ըմբիշներին, մեկը՝ հրաձիգ Նորայր Բախտամյանին։ Փետրվարին վարկանիշային մրցաշարերի կմասնակցեն մեր բռնցքամարտիկները, որոնցից եւս սպասելիքները մեծ են։

Ինչ խոսք, մարզասերների ուշադրության կենտրոնում կլինեն ֆուտբոլային մրցավեճերը։ Արդեն հունվարի 17-ին Մոսկվայում կմեկնարկի ֆուտբոլի ԱՊՀ եւ Բալթյան երկրների չեմպիոնների գավաթի ավանդական խաղարկությունը, որում մեր հանրապետությունը կներկայացնի ՀՀ վեցակի չեմպիոն Երեւանի «Փյունիկը»։ Մեր չեմպիոնն ընդգրկվել է «C» խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն են Ուկրաինայի չեմպիոն Կիեւի «Դինամոն», Էստոնիայի ուժեղագույն թիմը՝ «Ֆլորան», ինչպես նաեւ Թուրքմենստանի «Նիսան»։ «Փյունիկն» արդեն սկսել է մարզումները։

Լուրջ փորձություններ են սպասում ֆուտբոլի Հայաստանի պատանեկան հավաքականներին, որոնք պետք է անցկացնեն Եվրոպայի առաջնության ընտրական 2-րդ փուլի հանդիպումները։ Առաջինը մրցապայքար դուրս կգան մինչեւ 17 տարեկան պատանիները։ Մեր հավաքականը մարտի 24-28-ը Անգլիայում կայանալիք ընտրական մրցաշարում եզրափակիչի միակ ուղեգիրը կվիճարկի դաշտի տերերի, Նորվեգիայի եւ Իսլանդիայի հավաքականների հետ մրցավեճում։ Նշենք, որ եզրափակիչ մրցաշարը կայանալու է մայիսի 4-15-ը Ֆրանսիայում։

Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների պատանեկան հավաքականը հուլիսի 13-24-ը Շվեյցարիայում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության միակ ուղեգիրը կվիճարկի Սլովակիայում։ Մայիսի 19-23-ը կայանալիք ընտրական մրցաշարում ՀՀ հավաքականի մրցակիցները բացի տանտերերից կլինեն նաեւ Գերմանիայի եւ Պորտուգալիայի հավաքականները։

Մրցաշրջան-2004-ը պատասխանատու ու լուրջ տարի կլինի նաեւ Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հավաքականի համար, որն աշնանը մեկնարկելու է ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում։ Ընտրական 1-ին խմբի խաղացանկը, որում ընդգրկված են նաեւ Հոլանդիայի, Չեխիայի, Ֆինլանդիայի, Ռումինիայի, Մակեդոնիայի եւ Անդորրայի հավաքականները, շուտով կհաստատվի։ Հունվարի 15-ին մասնակից երկրների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ Ամստերդամում կքննարկվի խաղացանկը։ Բնականաբար, յուրաքանչյուր երկիր կներկայացնի խաղացանկի իր տարբերակը։ Եթե հաջողվի ընդհանուր հայտարարի գալ, ապա խաղացանկը կհաստատվի։ Հակառակ դեպքում ընտրական խմբի խաղացանկը կկազմվի ՖԻՖԱ-ի կողմից։

Ընտրական մրցաշարի նախապատրաստությունը ՀՀ հավաքականը կսկսի փետրվարին մասնակցելով Կիպրոսում ավանդաբար անցկացվող մրցաշարին։ 8 հավաքականները բաժանվելու են 2 խմբի։

Մեր ֆուտբոլիստների մրցակիցները նախնական փուլում կլինեն Վրաստանի, Բելառուսի եւ Կիպրոսի հավաքականները։ Ինչ վերաբերում է ֆուտբոլի ՀՀ առաջնությանը, ապա այն նախատեսում են անցկացնել 8 թիմերի մասնակցությամբ։ Սակայն դեռեւս պարզություն չկա այդ հարցում։ Որպես կանոն, միայն առաջնության մեկնարկից քիչ առաջ է Հայաստանում հայտնի դառնում խաղացանկը, մրցակարգը։ Ցավոք, ֆինանսական բարվոք վիճակում գտնվող «Արարատին», որին ֆեդերացիան մեկ տարով որակազրկել էր եւ չէր թույլատրել մասնակցելու առաջնությանը, առայժմ չեն ցանկանում վերադարձնել ուժեղագույնների խումբ։ Անցյալ տարվա առաջնությունը ցույց տվեց, որ 8 թիմով առաջնության անցկացումը բնավ էլ չարդարացրեց իրեն։ «Արարատի» մասնակցությունը բարձրագույն խմբի առաջնությանը կնպաստի մրցակցության աճին, կմեծացնի հետաքրքրությունը մրցաշարի նկատմամբ։ Հուսանք, որ ֆեդերացիայի գործկոմի անդամները հաշվի կառնեն վերը նշված հանգամանքը եւ հարցին դրական լուծում կտան։

Ինչպես վերը նշեցինք, տարին օլիմպիական է եւ տարբեր մարզաձեւերի ներկայացուցիչները մրցումներին մասնակցելու են օլիմպիական ուղեգիր նվաճելու վճռականությամբ։ Իսկ Աթենքում արդեն համառ ու անզիջում մրցապայքար է ծավալվելու օլիմպիական պարգեւների համար, որոնց արժեքը շատ բարձր է։ Մեր մարզասերները եւս օլիմպիական մեդալների ակնկալիքներ ունեն։ Կարծում ենք, մեր օլիմպիականներին լրացուցիչ լիցք է հաղորդել մարզիկների տարեվերջյան մեծարման հանդիսավոր արարողության ժամանակ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի այն հայտարարությունը, որ Հայաստանից օլիմպիական առաջին չեմպիոնը կարժանանա թանկարժեք ավտոմեքենայի։ Այնպես որ, խոսքն այժմ մարզիկներինն է։

Առաջին չեմպիոնն ԱՄՆ-ի հավաքականն է

Ավանդույթի համաձայն, նոր մրցաշրջանի աշխարհի առաջին չեմպիոնը որոշվում է տափօղակով հոկեյում։ Աշխարհի երիտասարդական առաջնության պարգեւները հոկեյիստները վիճարկեցին Ֆինլանդիայում։ Անհաջող հանդես եկան նախորդ երկու առաջնությունների անփոփոխ հաղթողներ Ռուսաստանի երիտասարդական հավաքականի հոկեյիստները։ Նրանք գրավեցին համեստ 5-րդ տեղը։ 5-րդ տեղի համար մրցապայքարում ռուսները 3-2 հաշվով հաղթեցին Սլովակիայի ընտրանուն։ Իսկ չեմպիոնի կոչման համար վճռորոշ խաղում ուժերը չափեցին Կանադայի եւ ԱՄՆ-ի հոկեյիստները։ Կանադացի հոկեյիստները կիսաեզրափակիչում բացահայտ առավելության հասան չեխերի նկատմամբ (7-1)։ Ավելի դժվարին խնդիր էր ծառացել ամերիկացի հոկեյիստների առջեւ, որոնց մրցակիցը ֆիններն էին։ Համառ մրցապայքարում ԱՄՆ-ի հավաքականը նվազագույն առավելության հասավ (2-1)։ Վճռորոշ հանդիպումը ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի հավաքականների միջեւ անցավ դրամատիկ պայքարում։ Առաջին խաղափուլից հետո հաշիվը հավասար էր (1-1)։ Երկրորդ խաղափուլում կանադացի հոկեյիստները 2 անգամ գրավեցին մրցակցի դարպասը։ Սակայն պարզվեց, որ դա բավական չէր վերջնական հաղթանակի համար։ Ամերիկացի հոկեյիստները ոչ միայն վերականգնեցին հավասարակշռությունը, այլեւ խաղավարտից 5 րոպե առաջ խփեցին հաղթական տափօղակը։ Հաղթելով 4-3 հաշվով, ԱՄՆ-ի հավաքականն առաջին անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը։ Մինչ այդ, աշխարհի երիտասարդական առաջնություններում ԱՄՆ-ի հավաքականը 1997 թ. դարձել էր արծաթե մրցանակակիր, իսկ 1992 թ. նվաճել էր բրոնզե մեդալները։ Իսկ ահա Կանադայի ընտրանին 1993-1997 թթ. արժանացել էր աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին։

3-րդ տեղի համար մրցապայքարում ֆինները 2-1 հաշվով հաղթեցին չեխերին։ Հատուկ ժյուրին որոշեց առաջնության լավագույն խաղացողներին։ Լավագույն դարպասապահի համար սահմանված մրցանակը հանձնվեց ԱՄՆ-ի հավաքականի դարպասապահ Էլ Մոնտոյային։ Նրա խաղընկեր Զակ Պարիզեն ճանաչվեց լավագույն հարձակվող։ Լավագույն պաշտպանի մրցանակին արժանացավ ֆինն Սամի Լեպիստոն։ Լավագույն ռմբարկուի կոչումը բաժանեցին կանադացի Նայջլ Դեյվզը, ամերիկացիներ Զակ Պարիզեն եւ Էնտոնի Ստյուարտը, որոնք վաստակել էին 11-ական միավոր։

ՇԱԽՄԱՏ

Հաղթական սկիզբը շարունակություն չստացավ

Հոլանդական Վեյք Ան Զեե քաղաքում մեկնարկել է շախմատի ավանդական մրցաշարը 14 ուժեղագույն գրոսմայստերների մասնակցությամբ։ Մրցաշարն անցկացվում է Corus շինարարական ընկերության հովանու ներքո, որը բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ հաստատել է, որ պատրաստ է հովանավորել մինչեւ 2010 թ.։ Մասնակիցների անհատական վարկանիշները բավական բարձր են, ուստի մրցաշարը դասվում է ՖԻԴԵ-ի 19-րդ կարգին։

14 մասնակիցների թվում է նաեւ երեւանցի գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը, որը հաղթանակով սկսեց մրցաշարը։ Մեկնարկում Հակոբյանը պարտության մատնեց հաղթողի գլխավոր հավակնորդներից մեկին՝ Վլադիմիր Կրամնիկին։ Ցավոք, հայ գրոսմայստերին չհաջողվեց շարունակել հաղթական երթը։ Երկրորդ տուրում նա սեւ խաղաքարերով զիջեց հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդին։ Երկու տուրից հետո Հակոբյանը վաստակել է 1 միավոր։ Իսկ մրցաշարի առաջատարների դերը ստանձնել են հունգարացի Պետեր Լեկոն եւ հնդիկ գրոսմայստեր Անանդը։ Վերջինս մեկնարկային տուրում ոչ-ոքի էր խաղացել հենց Լեկոյի հետ։ Հունգար գրոսմայստերը 2-րդ տուրում առավելության էր հասել Յան Թիմանի նկատմամբ։ Հարկ է նշել, որ մեկնարկային տուրում միայն Հակոբյանին հաջողվեց պարտության մատնել իր մրցակցին։ Մնացած պարտիաներում գրանցվեցին ոչ-ոքի արդյունքներ։ Միավորը կիսեցին Թոփալովն ու Ադամսը, Սոկոլովն ու Թիմանը, վան Վելին ու Բարեեւը, Բոլոգանն ու Ջժան Ջժոնը, Սվիդլերն ու Շիրովը։

Երկրորդ տուրում գրանցվեց արդյունավետ 3 պարտիա։ Հաղթանակ տոնեց նաեւ Կրամնիկը՝ պարտության մատնելով վան Վելուն։ Ոչ-ոքի ավարտվեցին Թոփալով-Սոկոլով, Բարեեւ-Բոլոգան, Ջժան Ջժոն-Սվիդլեր, Ադամս-Շիրով պարտիաները։

Լյուիսը համաձայնել է մենամարտել Կլիչկոյի հետ

Բռնցքամարտի համաշխարհային խորհրդի վարկածով ծանր քաշային կարգում աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Լեննոքս Լյուիսը վերջապես համաձայնել է մենամարտել ուկրաինացի բռնցքամարտիկ Վլադիմիր Կլիչկոյի հետ։ Ճիշտ է, այդ մենամարտի համար նա պահանջել է 15 մլն ֆունտ ստեռլինգ։ Ինչպես երեւում է, երկար սպասված մենամարտը վերջապես հնարավոր կդառնա։ Այդ մենամարտի նկատմամբ հետաքրքրությունը չափազանց մեծ է եւ, անշուշտ, կազմակերպիչները միջոցներ չեն խնայի։ Կլիչկոն վաղուց էր հայտնել Լյուիսի հետ մենամարտելու իր ցանկության մասին։ Դեռեւս անցյալ տարի Լոս Անջելեսում վնասվածքի պատճառով պարտվելով Լյուիսին, Կլիչկոն հայտարարել էր, որ պատրաստ է ռեւանշ վերցնել։ Սակայն անգլիացի բռնցքամարտիկը տարբեր պատրվակներով հրաժարվում էր մենամարտից։ Նա նույնիսկ մտադրվել էր հրաժեշտ տալ բռնցքամարտին։

Ըստ գործող կարգի, Լեննոքս Լյուիսը մինչեւ հունվարի վերջը պետք է բռնցքամարտի համաշխարհային խորհրդի ղեկավարությանը տեղյակ պահեր իր ծրագրերի մասին։ Հակառակ դեպքում նա կզրկվեր աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսից։ Լյուիսի նախկին մարզիչ Ադրիան Տեոդորեսկուն խորհուրդ է տվել բռնցքամարտիկին առաջիկա 10 շաբաթը մոռանալ ամեն ինչ, լրջորեն նախապատրաստվել մենամարտին, հաղթել Կլիչկոյին եւ դառնալ անպարտելի չեմպիոն։ Նախնական տվյալներով Լյուիս-Կլիչկո մենամարտը կկայանա ապրիլին Նյու Յորքում կամ Լաս Վեգասում։

Օլիմպիական խաղերի ծրագիրը կկրճատվի

2004 թ. Աթենքում կայանալիք ամառային օլիմպիական խաղերից հետո նախատեսվում է վերանայել խաղերի ծրագիրը։ Այս մասին հայտարարել է ՄՕԿ-ի նախագահ Ժակ Ռոգեն։ Ըստ նրա, առաջիկայում չի նախատեսվում նոր մարզաձեւերի ընդգրկումն օլիմպիական խաղերի ծրագրում։ Ընդհակառակն, արդեն 2008 թ. Պեկինում կայանալիք հաջորդ օլիմպիադայում որոշ մարզաձեւեր կհանվեն խաղերի ծրագրից։ Ռոգեի կարծիքով օլիմպիական խաղերը ներկայում մասնակիցների թվով եւ ընդգրկված մարզաձեւերի քանակով դարձել են խոշորագույն մարզական միջոցառում, որի կազմակերպումը ֆինանսական ահռելի միջոցներ է պահանջում։ Այդ իսկ պատճառով տնտեսապես աղքատ երկրների համար օլիմպիական խաղերի կազմակերպումը զուտ երազանք է եւ անիրականալի է թվում։ Այս ամենը հաշվի առնելով, ՄՕԿ-ն արդեն միջոցներ է ձեռնարկում մարզաձեւերի եւ մասնակիցների քանակը կրճատելու, սահմանափակումներ մտցնելու ուղղությամբ։ Որոշ մարզաձեւերում կխստացվեն օլիմպիական վարկանիշ նվաճելու պայմանները։

Ինչ վերաբերում է 2004 թ. Աթենքում կայանալիք ամառային օլիմպիական խաղերին, ապա ՄՕԿ-ի նախագահի հավաստմամբ ապրիլին օլիմպիական բոլոր մարզակառույցները պատրաստ կլինեն։ Օլիմպիական խաղերի կազմակերպման վրա արդեն ծախսվել է ավելի քան 7 մլրդ եվրո։ Մեծ ուշադրություն է դարձվելու մասնակիցների անվտանգության ապահովման հարցերին։ Այդ նպատակով Հունաստանը համագործակցում է ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի հետ։ Մինչ օլիմպիական խաղերի մեկնարկը այդ երկրների անվտանգության ծառայության աշխատակիցները համատեղ երկու խոշոր զորավարժություններ կանցկացնեն։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Օրվա հետքերը

«Կուին Մերի-2»-ը մեկնեց առաջին անդրատլանտյան ուղեւորության

ԼՈՆԴՈՆ, 12 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Կուին Մերի-2» աշխարհում խոշորագույն ճամփորդական հանրանավն այսօր Անգլիայի Սաութհեմփթոնից առաջին անդրատլանտյան ուղեւորության է մեկնել դեպի Ֆլորիդայի (ԱՄՆ) ափերը: 550 միլիոն ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ պերճաշուք նավը հունվարի 8-ին օծել է Մեծ Բրիտանիայի Էլիզաբեթ Երկրորդ թագուհին:

Հանրանավը կոչված է վերածնելու լեգենդար «Կուին Մերիի» ավանդույթները, որն ստեղծվել էր 1936 թվականին եւ երկար ժամանակ ամենաարագ եւ հարմարավետ հանրանավն էր Հին եւ Նոր Աշխարհների միջեւ ընկած երթուղում:

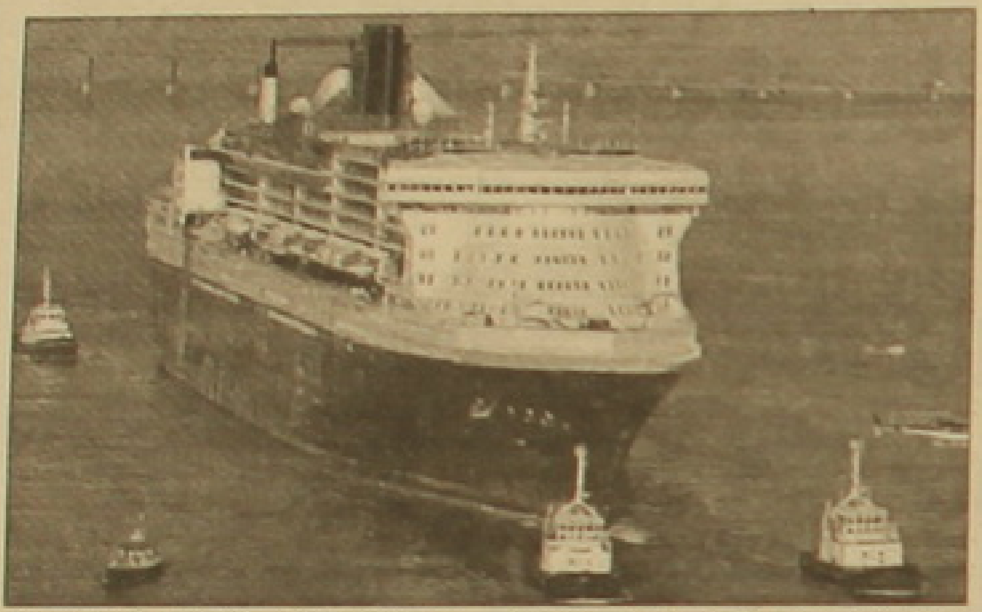

17-տախտակամածավոր «Կուին Մերի-2» հանրանավում ստեղծված են բոլոր պայմաններն ամենախստապահանջ ճաշակները բավարարելու համար. կան բազմաթիվ բարեր եւ ռեստորաններ, պարասրահ, գրադարան, հինգ լողավազան, աստղացուցարան, կինոդահլիճ, ինչպես նաեւ թենիսի կորտ եւ գոլֆի դաշտ: Հանրանավի 1500 նավախցիկներում կարող է միաժամանակ տեղավորվել 2600 ուղեւոր:

Կիեւում կկանգնեցվի Ալիեւի հուշարձանը

ԲԱՔՈՒ, 12 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդում է Բաքվի «525» թերթը՝ վկայակոչելով Ուկրաինայում Ադրբեջանի դեսպան Թալյաթ Ալիեւին, հունվարի 17-ին Կիեւում կկայանա Ադրբեջանի նախկին նախագահ Հեյդար Ալիեւի ապագա հուշարձանի տեղում հուշաքարի տեղադրման արարողությունը: Դեսպանը հայտնել է նաեւ, որ նույն օրը Կիեւի «Ռուս» հյուրանոցում կկայանա սգո միջոցառում՝ նվիրված Հեյդար Ալիեւի մահվան քառասունքին:

Եվրոյի փոխարժեքը մոտենում է 1,29 դոլարի նշագծին

ՄԱՅՆԻ ՖՐԱՆԿՖՈՒՐՏ, 12 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եվրոյի փոխարժեքը Մայնի Ֆրանկֆուրտի արժութապասկարանում կայունացել է 1,28 դոլարից բարձր նշագծում: Այսօր Մայնի Ֆրանկֆուրտի բորսայի աշխատանքի սկսվելուց հետո 1 եվրոյի դիմաց առաջարկում էին 1,2847 դոլար:

Ֆրանսիայի վարչապետ Ժան Պիեռ Ռաֆարենն այսօր լուրջ անհանգստություն է հայտնել դոլարի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճությամբ: «Մենք պետք է համատեղ բոլոր ջանքերը գործադրենք, որպեսզի ըստ կարելվույն արագ ապահովենք ու ամրապնդենք եվրոյի եւ դոլարի հավասարությունը», - ասել է Ֆրանսիայի վարչապետը: Փոխարժեքի անկայունությունը «չի համապատասխանում ոչ ԱՄՆ-ի, ոչ Եվրոպայի շահերին», ընդգծել է նա:

Դրամավարկային տեղեկատու

2003 թ. դեկտեմբերի 26-ից 2004 թ. հունվարի 8-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 2 մլրդ 360 մլն դրամով եւ հունվարի 8-ին կազմել 115 մլրդ 355 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվներն (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) աճել են 1 մլրդ 480 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվները՝ 880 մլն դրամով:

Դեկտեմբերի 19-30-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 13 մլրդ 201 մլն դրամով եւ դեկտեմբերի 30-ին կազմել 232 մլրդ 945 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել է 6 մլրդ 248 մլն դրամով եւ կազմել 92 մլրդ 44 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 2 մլրդ 642 մլն դրամով եւ կազմել 31 մլրդ 80 մլն դրամ: Ժամկետային, խնայողական եւ արտարժութային ավանդներն աճել են 4 մլրդ 310 մլն դրամով եւ կազմել 109 մլրդ 821 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 5 մլրդ 761 մլն դրամով եւ կազմել 99 մլրդ 846 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 50 մլրդ 969 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 3 մլրդ 960 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 48 մլրդ 877 մլն դրամ (աճը՝ 1 մլրդ 802 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

2003 թ. դեկտեմբերի 26-ից 2004 թ. հունվարի 8-ն ընկած ժամանակահատվածում ԿԲ-ը ներգրավել է 100 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 3.5 տոկոս տոկոսադրույքով, եւ մարել 400 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

2003 թ. դեկտեմբերի 26-ից 2004 թ. հունվարի 8-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամն արժեզրկվել է 1.096 տոկոսով՝ 562.83 դրամից հասնելով 569.07 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 50.991 հազար ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 565.68 դրամ:

ՀՀ ԿԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Յուսաբեր» ՓԲԸ-ն, որն այսուհետեւ տնօրինելու է 56-րդ դեցիմետրային կապուղին, հայտարարում է «Երկիր մեդիա» հեռուստաընկերության հեռուստանշանի (լոգո) մրցույթ:

«Երկիր մեդիա» հեռուստաընկերությունն իր հեռուստանշանը պատկերացնում է. երկիրը ոչ միայն Հայաստանն է, այլեւ ողջ աշխարհն ու Երկիր մոլորակը:

Մրցույթին անհրաժեշտ է ներկայացնել ինչպես տպագիր, այնպես էլ երկչափ եւ եռաչափ (2d, 3d) ֆորմատում պատրաստված հեռուստանշան:

Լավագույնը ճանաչված առաջարկը կպարգեւատրվի 300.000 դրամով եւ հնարավոր (ոչ պարտադիր, համաձայնեցված) փոփոխություններից հետո կդառնա հեռուստաընկերության հեռուստանշանը:

Առաջարկներ կարող եք ներկայացնել ք. Երեւան, Չարենցի 94 հասցեում գործող հեռուստաընկերության գրասենյակ, մինչեւ 2004 թ. փետրվարի 14-ը ներառյալ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 576 512, 576 595, նամականի e-mail yerkirtv@arminco.com:

ԹԵՀՐԱՆ

Ընտրվելու արգելքներ իրանցի բարեփոխիչների դեմ

Իրանի խորհրդարանի առաջիկա ընտրություններին քվեարկվելու իրավունքից կզրկվեն հարյուրավոր անձինք, ովքեր համարվում են բարեփոխիչներ: Իրանի Բարձրագույն խորհրդի նախորդ օրվա այդ որոշումը երեկ բողոքի ցույցերով դիմավորեցին բազմաթիվ պատգամավորներ, որոնց մի մասը, մոտ 80 հոգի, նույնպես զրկվել են առաջիկա ընտրություններում իրենց թեկնածությունը դնելու իրավունքից: Այդ որոշման դեմ բարեփոխիչները որոշել են պայքարել մինչեւ վերջ, ընդհուպ՝ բոյկոտել ընտրությունները: Իրանի հոգեւոր գերագույն տերը՝ Այաթոլլահ Ալի Խամենեին, ըստ արեւմտյան աղբյուրների, որոշել է չմիջամտել այս խնդրում:

Ցավակցություն

«Ազգի» խմբագրությունը խորապես վշտակցում է հայտնի իրավաբան Ռոբերտ Գրիգորյանին՝ սիրելի որդու՝ **Արթուր Գրիգորյանի** անժամանակ մահվան կապակցությամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲ

Հունվարի 16-ին, ժամը 19.00-ին Արամ Խաչատրյան համերգասրահում տեղի կունենա Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի համերգը նվիրված Անտոնին Դվորժակի մահվան 100-ամյակին:

Մենակատար՝ Հայկ Դավթյան, ջութակ (Ֆրանսիա)
Դիրիժոր՝ Յուրի Դավթյան

Ծրագրում՝
Դվորժակ՝ Ռոմանս
Սեն-Սանս՝ Ինտրոդուկցիա եւ ռոնդո կապրիչոզո ջութակի եւ նվագախմբի համար
Բաղդասարյան՝ Նոկտյուրն
Ռապսոդիա ջութակի եւ նվագախմբի համար
Դվորժակ՝ Սիմֆոնիա թիվ 7

Համերգաշրջանի հովանավոր՝
Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն

Տոմսերը վաճառվում են Արամ Խաչատրյան համերգասրահի տոմսարկղում:

Հունվարի 24-ին, ժամը 19.00-ին Արամ Խաչատրյան համերգասրահում տեղի կունենա Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի համերգը:

Մենակատարներ՝ Լուսինե Մարկոսյան, սոպրանո
Բարսեղ Թումանյան, բաս
Ծրագրում՝ Օպերային նախերգանքներ եւ արիաներ

Համերգաշրջանի հովանավոր՝
Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն:

Տոմսերը վաճառվում են Արամ Խաչատրյան համերգասրահի տոմսարկղում:

«ՆԱՄԱԿԱՆԻՇ» ՓԲԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ՄՐՑՈՒՅԹ

«Նամականիշ» ՓԲԸ հայտարարում է 2004 թ. փոստային նամականիշերի նախագծման (դիզայնի) մրցույթ հետեւյալ թեմաներով.

1. EUROPA 2004. Արձակուրդ
2. Հայաստանի բուսական եւ կենդանական աշխարհ. միջատներ
3. Արմեն Տիգրանյանի ծննդյան 125-ամյակը
4. Միքայել Նալբանդյանի ծննդյան 175-ամյակը
5. Մուրացանի ծննդյան 150-ամյակը
6. Հայաստանի գիտությունը եւ տեխնիկան
7. XXVIII Օլիմպիական խաղեր
8. Ռուսական արվեստ
9. Ֆուտբոլի համաշխարհային ֆեդերացիայի 100-ամյակը

Մրցույթին մասնակցողները կարող են ծանոթանալ պայմաններին Մաշտոցի 43 հասցեով, հեռ.՝ 56-93-34, աշխատանքային օրերին՝ ժամը 15.00-18.00, իսկ աշխատանքները ներկայացնել «Նամականիշ» ՓԲԸ, ք. Երեւան, Սարյանի 22 կամ Մաշտոցի 43 հասցեներով մինչեւ 2004 թ. փետրվարի 1-ը, ժամը 17.00:

CONVERSE BANK ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ դահլիճի կապիտալ վերանորոգման կապալառու եւ կոմունիկացիաների շինարարական աշխատանքների համար հայտարարում է մրցույթ:

Մասնակիցները մրցութային փաստաթղթերը կարող են ստանալ «Կոնվերս բանկի» մրցութային հանձնաժողովից՝ հունվարի 15-ից մինչեւ հունվարի 31-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել հետեւյալ հեռախոսահամարով՝ 54-54-16:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 13.1.2004 թ. ժ. 9.00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	569.74	564.00	575.40
EUR	1	եվրո	730.86	726.50	735.20
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.73	18.50	20.90

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Պատուէր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 12. 01. 2004 Գինը՝ 100 դրամ